

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	ОРИГИНАЛ
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы			75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық			56 беттің 1 беті

Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық

Пән:	«Мамандыққа кіріспе»
Пән коды:	МК - 1201
ББ шифры мен атауы:	6В10115 «Медицина»
Оқу сағаты/кредит көлемі	90 с (3 кредит)
Оқу курсы мен семестрі	1 курс I семестр
Тәжірибелік сабақ	24 с

Шымкент, 2024 ж.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 2 беті

Тәжірибелік сабаққа а арналған әдістемелік нұсқаулық «Мамандыққа кіріспе» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 11 «30» 05 2024 ж.

Кафедра меңгерушісінің м.а.

О.А.Ермолаева

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 3 беті

№1 сабақ

1. Тақырыбы: Медицина негіздері. Дәрігерлік мамандықпен таныстыру. Персонал гигиенасы. Дәрігердің кәсіби қызметінің моральдық-этикалық аспектілері.

2. Мақсаты: білім алушыларға Қазақстан Республикасының денсаулық сақтауы мен заманауи медициналық жағдайын, медицинаның фундаментальды медицина мәселелерін, онымен қоса, медициналық ғылым бағыттының перспективасын түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Дәрігер мамандығы туралы жалпы түсінік пен сипаттамасы.
2. Дәрігер мамандығының даму тарихы.
3. Дәрігердің жеке мамани қасиеті
4. Дәрігер мамандығының қоғамдағы әлеуметтік маңызы.
5. Қолды «деконтаминация» туралы түсінік (залалсыздандыру).
6. Медициналық персоналдың қолды залалсыздандыру мен өңдеу мақсаты.
7. Антисептик туралы түсінік.
8. Асептика және антисептика негізі.
9. Дәрігердің кәсіби қызметінің моральдық-этикалық аспектілері.

Білім алушы істей білуі керек:

1. Дәрігер мамандығы туралы сипаттама.
2. Заманауи қоғам жағдайда дәрігер мамандығының сипаттамасы мен мәні.
3. Дәрігердің маңызды мамани кәсібіне сипатама.
4. Қолға өңдеу жүргізу.
5. Медициналық арнайы киімді дұрыс кию ережесі.
6. Қолды күту және оған өңдеу жүргізу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Дәрігер мамандығы туралы түсінік пен сипаттамасы.
2. Дәрігер мамандығының даму тарихы.
3. Дәрігердің кәсіби мамани қасиеттері мен кәсіби мінез-құлқы - ол дәрігер тұлғасы.
4. Дәрігер мамандығының қоғамдағы әлеуметтік маңызы.
5. Дәрігер мамандығының бірегейлігі, тәуекелдігі.
6. Этика мен деонтология. Принциптері.
7. Күтім көрсетудегі қауіпсіздік техникасы.
8. Қолды залалсыздандыру ережесі.
9. Дәрігердің кәсіби қызметінің моральдық-этикалық аспектілері.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Дәрігер мамандығы туралы түсінік пен сипаттамасы.
2. Дәрігер мамандығының даму тарихы.
3. Дәрігердің кәсіби қызметінің моральдық-этикалық аспектілері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 4 беті

4. Медициналық этиканың өзекті мәселелері: аборт, органы трансплантациялау, эвтаназия, өлім аузындағы науқастармен қарым-қатынас және т.б.
5. Дәрігер мамандығының қоғамдағы әлеуметтік маңызы.
6. Қолды деконтаминация жасау анықтамасы.
7. Қолды деконтаминация жасау мақсаты.
8. Қолды деконтаминация жасау мақсаты.
9. Қолды залалсыздандыру ережесі атаңыз.
- 10 Қолға қолғап кию (перчатка) және шешу ережесі.
- 11 Клиникалық гигиена дегеніміз не?
- 12 Хирургиялық бөлімнің қызметкерлері қандай арнайы киім киеді?
- 13 Қолды қалай залалсыздандырады?
- 14 Қолды қалай залалсыздандыру кезінде қандай препарат қолданады?

Тесттік сұрақтар

1. Қолды залалсыздандырудың бір деңгейі...

- A) гигиеналық
- B) инфекциялық
- C) эпидемиологиялық
- D) фокалды
- E) ток

2. Дезинфекция кезінде ... әдіс қолданылмайды.

- A) механикалық
- B) химиялық
- C) газ
- D) физикалық
- E) біріктірілген

3. Дезинфекциялы тазалауда қолды жуу мен ылғалды ... әдіс деп аталады.

- A) физикалық
- B) механикалық
- C) биологиялық
- D) химиялық
- E) біріктірілген

4. Дезинфекцияның механикалық әдісіне... кіреді.

- A) қайнату
- B) шаңсорғышпен өңдеу
- C) жандыру
- D) пастерлеу
- E) өртеу

5. Гигиеналық өңдеу кезінде қолды жуу ұзақтығы ... жүзеге асырылады.

- A) 2-3 минутта
- B) 5 минутта
- C) 5 секундта
- D) 30 секунд – 1 минут арасында
- E) 2 секундта

6. Медициналық қызметкерлер ... қолдарын гигиеналық өңдеуді жүргізіледі.

- A) тамақтанар алдында және кейін
- B) дәретханаға барғаннан кейін

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 5 беті

- С) науқастарды тамақтандыру алдында
 D) жұқтырмаған науқасты күту алдында
 E) инвазиялық процедураларды орындағанға дейін және кейін

№2 сабақ

1. Тақырыбы: Салауатты өмір салты негіздері және медициналық алдын алу шаралары.

2. Мақсаты: Білім алушытерге салауатты өмір салтын құрастырудың негізі мен түсініктемесі. Эмоциональды күйіну синдромын қалыптастыру түсінігімен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

- «Ауру» және «денсаулық» ұғымына сипаттама;
- адам денсаулығына әсер ететін өмір салт факторлары;
- Салауатты өмір салтының қағидалары;
- Салауатты өмір салтын насихаттау
- Салауатты өмір салтын қалыптастыру.
- «Психологиялық денсаулық» түсініктемесі.

Білім алушы істей білуі керек:

- «Ауру» және «Денсаулық» ұғымына сипаттама беру;
- Өмір салтының сапасы мен шарты, шолу сияқты ұғымдарға сипаттама беру.
- Салауатты өмір салты қағидаттарын сипаттау;
- Психикалық денсаулық ұғымына түсінік беру;
- Салауатты өмір салтын насихаттау және қалыптастыруға мінездеме беру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- «Салауатты өмір салты» ұғымының анықтамасы.
- Адам ағзасына әсер ететін өмір салтының факторлары мен көрсеткіштері
- Салауатты өмір салтының қағидаттары.
- Салауатты өмір салтын қалыптасырудың негізгі қағидаттары.
- Адамның психикалық денсаулығы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 6 беті

1. «Ауру» мен «Денсаулық» ұғымы.
2. Денсаулықтың көрсеткіштерін атаңыз.
- 3.«Салауатты өмір салты » түсініктемесі.
4. Адам ағзасына әсер етеін өмір салтының факторларын атаңыз..
5. Салауатты өмір салтының қағидаттары.
6. «Өмір салты», «Өмір шарты» және «Өмір сапасы» ұғымдарының түсініктемесі.
7. Өмір салты және оның компоненттері.
8. Салауатты өмір салтын қалыптастыру негіздемесі .
9. «Психикалық денсаулық» ұғымының түсініктемесі.
10. Ұйқы. Ұйқының маңыздылығы.
11. Биотәулік. Биотәулік классификациясы. ағзаның биологиялық маңыздылығы.
- 12.Эмоционалды күйзеліс синдромы(ЭКС).ЭКС даму барысындағы факторлар,таралуы. Диагностика, профилактика және емі.

Тесттік сұрақтар:

1. Салауатты өмір салтын жүргізуге не жатады?

- A) азаматтың өмір салтын сақтауға, тұрғындарға аурудың алдын алуына және гигиеналық оқытуға бағытталаған, тұрғындардың денсаулығын сақтауда ақпаратпен қамтамасыз ету және аурудың алдын алуына негізделген, салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- B)салауатты өмір алтын қамтамасыз ететін жалпы мәліметтің популяциялық қағидасы;
- C) оқу орындарында «валеологии» сабақтарын жүргізу;
- D) аурудың алдын алу;
- E) тұрғындардың денсаулығын сақтау.

2. Салауатты өмір салтын қалыптастыруды кім жүргізеді?

- A)БМСК ұйымының денсаулық сақтау мамандары;
- B)салауатты өмір салтын қалыптастырудағы аудандық орталық мамандары;
- C) денсаулық сақтау органдары саласындағы әдістемелік басқарушы мен денсаулық сақтау координациясындағы субъектілер.
- D) санитарлық -эпидемиологиялық станция;
- E) заң қорғаушы.

3. «Алдын алу» ұғымына түсініктеме беріңіз:

- A) аурудың алдын алу (дамуына), салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған медициналық қызметтің жиынтығы;
- B) жедел аурулардың алдын алуға бағытталған медициналық қызметтер;
- C) денсаулық сақтауға раналған шаралар жиынтығы;
- D) денсаулықтың алдын алу шара жиынтығы;
- E) ауруды емдеудегі шаралар жиынтығы.

4. Бүкілдүниежүзілік денсаулық сақтау жүйесі ұйымының мәліметі бойынша тұрғындар денсаулығы жұмысқа негізделген:

- A) 10%;
- B) 50%;
- C) 100%;
- D) жалпылығы байланысты емес;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 7 беті

Е) бұндай зерттеулер жүргізілмеген.

5. Алдын алу жүйесінің негізгі заты болып табылады?

- A) денсаулықты сақтау орталығының дәрігері
- B) санэпид бақылау орталығының мамандары
- C) емханадағы участкілік дәрігерлер
- D) психоневрологиялық диспансердің дәрігерлері
- E) қан тапсыру орталығының дәрігерлері.

6. БДҰ бойынша жалпы денсаулық анықтамасына мына элементтен басқасы... кіреді.

- A) физикалық, әлеуметтік психологиялық әл ауқат;
- B) еңбек қызметкерінің мүмкіндігі;
- C) аурудың болмауы немесе болуы;
- D) жайлы үйдің болуы;
- E) жұмыстың болуы.

7. Тұрғындардың денсаулығын сақтауға әсер ететін негізгі мағыналар, мынадан басқасы...

- A) тұрғындардың мәдениет деңгейі;
- B) ортаның экологиялық факторы;
- C) медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасы;
- D) еңбек шартының қауіпсіздігі.
- E) денсаулық сақтау жүйесі.

8. Дәрігерде кәсіби қызметінің белсенділігінен кейін шаршаңқылық және әрекетсіздік, артериялық қысымның өзгерісі, бас ауру, ұйқысыздық байқалады-бұл...

- A) орындалған қызметке теріс бағыт
- B) «эмоциональды күйіну»
- C) стресс
- D) дегуманизация
- E) кәсіби деформация

9. Созылмалы шаршау синдромы негізделеді...

- A) түнгі кезекшілікпен
- B) жұмыс ауысыммен
- C) ауруды мөлшерден тыс қабылдаумен
- D) көп мөлшер адамдармен қарым қатынастағы эмоциональдылықпен
- E) жалпы өмірге деген кәсіби эмоциональдылық көзқарас міндеттерімен

10. Тез және тыныш терең ұйқыға кетуге қамтамасыз етеді...

- A) жанұямен ұйқы алдында кино көру
- B) ұйқы алдында кез келген ауа райында серуендеу
- C) ұйқы алдында жанұямен шай ішу
- D) гигиеналық нормалар мінез құлқы
- E) компьютерде жұмыс жасау

Ситуациялық есептер:

Участкілік терапевтке 57 жасар әйел адам бас уруымен, артериялық қысымның көтерілуімен, жүру кезінде енгізумен, қақырықтың қиын шығуымен, буындарда ауру сезіммен, ауыздың құрғауымен, шөлдеу негізінде шағымданды (күніге 4 л су ішеді)..

Анамнезде: Артериялық қысымның көтерілуі 175/105 мм рт ст 3 жылдан бері максимальды түрде, гипотензивті ем қабылдамайды, қазіргі кезде 0,25 мг капотен тіл

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 8 беті

астына жоғары артериялық қысым болғанда салады.Зиянды әдеттері: 10 жылдан бері күніне 10 темекі шегеді. Емханаға қаралмаған, тексеру жүргізілмеген. Бугалтер болып жұмыс жасайды.

Қарау барысында: жоғары тамақтану (салмағы 100 кг, бойы 163 см). Тері қатпарларын ұстағанда құрғақ, тырнау іздері бар. Төменгі бөліктерінде ісік байқалады. Тыныс алуы қатаң, құрғақ сырылдар барлық қатпарда. АҚ екі қолдан өлшегенде: (оң – 165/95 мм рт ст, сол 168/97 мм рт ст).

1. қауіп факторын атаңыз
2. науқасты қарау барысында созылмалы инфекциялық емес ауруды атаңыз.
- 3.созылмалы инфекциялық емес ауруға және оны түзету факторына ұсыныс беріңіз.

Жауабы:

1. Ұзақ уақыт артериялық қысымның болуы, темекі шегу, гиподинамия, дене салмағының өсуі,.
2. Артериальная гипертензия, семіздік, созылмалы бронхит, қант диабеті
3. Темекі шегуден бас тарту, май, көмірсу алмасуының бұзылысына байланысты, диета, дене салмағын азайту, физикалық күштеме(жүру, жүзу). Емханада тіркелген жері бойынша қаралу.

№ 3 сабақ

1. Тақырыбы: Емдік-қорғаныс тәртібі. Санитарлық індетке қарсы эпидемиялық тәртібі. Науқастарды тамақтандырудың тәртібі

2. Мақсаты: Білім алушыларды медициналық және қорғаныс режимімен танысыңыз. Мекемелердегі медбикелердің санитарлық және эпидемияға қарсы режим негіздерінде жұмыс істеу дағдыларын үйрету, сонымен қатар оларды науқастардың тамақтануымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Медициналық бөлімнің, тамағының, жағдайының, емдеу бөлімшесінің санитарлық-эпидемиологиялық режимі.
2. Санитарлық және эпидемияға қарсы режимнің принциптері
3. Мейірбикенің жеке бас гигиенасы.
4. Палаталық мейірбикенің міндеттері.
5. Санитарлық-эпидемиологиялық режимнің негізгі бұйрықтар.
6. Медициналық қалдықтардың кластары және олардың қауіптілік категориялары.
7. Денсаулық сақтау мекемелерінің емдік-қорғау режимі.
8. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі тазалау түрлері.
9. Науқастың тамақтану реттілігі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 9 беті

Білім алушы істей білуі керек:

1. Санитарлық эпидемияға қарсы режимге сипаттама беріңіз.
2. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі бөлімді тазалаудың барлық түрлерін жүргізу.
3. Қолданатын заттары мен бөлімді дезинфекциялау үшін залалсыздандыру ерітінділерді дайындаңыз.
4. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі күтім жасайтын заттарды мен бөлімдерді дезинфекциялау.
5. Медициналық құжаттарды жүргізу мен толтыру.
6. Дене белсенділігінің бар науқастарды әртүрлі жағдайда бақылау.
7. Мейірбикенің жеке бас гигиенасын сақтау.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Емдеу бөлімдерінің түрлері.
2. Медициналық бөлімнің құрылысы. Емдеу-профилактикалық бөлімшелердің функциялары.
3. Санитарлық-эпидемиологиялық режим дегеніміз не.
4. Санитарлық-эпидемиологиялық ережелер бойынша негізгі бұйрықтар.
5. Медициналық бөлімнің, бөлімшелердің, емделу бөлмесінің санитарлық-эпидемиологиялық режимі.
6. Санитарлық және эпидемияға қарсы режим түсінігі.
7. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі санитарлық және эпидемияға қарсы режимге қойылатын негізгі талаптар.
8. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі палаталарды тазалау түрлері.
9. Тазалау шарттары мен ережелері.
10. Инвентарлық заттарды өңдеу.
11. Науқастың тамақтану режимі.
12. Жасанды және табиғи тамақтандыру.
13. Дене белсенділігі бар науқастардың режимдері.
14. Функционалды кереуеттің тағайындалуы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Ауруханадағы күнделікті тәртіп.
2. Медициналық бөлімшелердің түрлері мен қызметін атаңыз.
3. Емдеу бөлімінің құрылысы.
4. Санитарлық-эпидемиологиялық режим дегеніміз не.
5. Санитарлық-эпидемиологиялық ережелер бойынша негізгі бұйрықтар.
6. Медициналық бөлімнің, палаталардың, емдеу бөлмесінің санитарлық-эпидемиологиялық режимі.
7. Науқастардың дене белсенділігінің режимдері.
8. Санитарлық эпидемиологиялық режимге қарсы түсінік.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 10 беті

9. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі санитарлық эпидемиологиялық режимге қарсы қойылатын негізгі талаптар.

10. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі палаталарды тазалау түрлері мен ережелері.

11. Науқастың тамақтану режимі.

12. Жасанды және табиғи тамақтандыру. Функционалды кереуеттің мақсаты.

Тест сұрақтары:

1. Ваннаны дезинфекциялау келесі ... жүргізіледі.

- A) кометамен сүртіп, 5 минут ұстап, ағынды сумен шайып
- B) ыстық сумен және ұнтақпен жуып
- C) 3% хлорамин ерітіндісімен өңделген, экспозиция 60 мин
- D) 6% сутегі асқын тотығы ерітіндісімен сүртіп, ағынды сумен шаяды
- E) ұнтақтағы экспозиция 15 минут

2. Науқасты қарау үшін қолданылатын кушетканы... дезинфекциялануы керек.

- A) күніне 1 рет
- B) әр науқастан кейін
- C) күніне 2 рет
- D) жалпы тазалау кезінде
- E) аптасына 1 рет

3. Көзге дезинфекциялаушы зат түссе, алғашқы көмек көрсету үшін ... шаю

- A) 5-15 тамшы аммиакпен
- B) 2% натрий тиосульфаты ерітіндісімен
- C) калий перманганатының сәл қызғылт ерітіндісімен
- D) 5% йод ерітіндісімен
- E) 2% натрий гидрокарбонатының ерітіндісімен

4. Дезинфекциялау құралдарына қойылатын негізгі талаптарда ...қолданылмайды.

- A) өңделетін объектілерге зиян келтіргенде
- B) жоғары бактерицидтік белсенділікте
- C) судың ерігіштікте
- D) пайдаланудың қарапайымдылықта
- E) адамға зиянсызда

5. Антисептика – ... бағытталған шаралар кешені.

- A) жарадағы микробтардың жойылуына
- B) микробтар мен олардың спораларының толық жойылуына
- C) микробтардың жараға түсуіне жол бермеуіне
- D) стерильділікке
- E) микробтардың таралуына

6. Асептика – ... бағытталған шаралар кешені.

- A) залалсыздандыруға
- B) микробтардың таралуын азайтуға
- C) микробтар мен олардың спораларының толық жойылуына
- D) микробтардың жараға түсуіне жол бермеуіне
- E) жарадағы микробтардың жойылуына

7. Коррозияға қарсы материалдан, шыныдан, тоқыма материалдарынан жасалған бұйымдарды автоклавтауға арналған зарарсыздандыру режимі... .

- A) температура 100°C, бу қысымы 1,1 атм., уақыт 120 мин
- B) температура 134°C, бу қысымы 2,0 атм., уақыты 5 минут
- C) температура 180°C, бу қысымы 2,0 атм., уақыты 60 минут

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 11 беті

- D) температура 120°C, бу қысымы 1,1 атм., уақыты 45 минут
 E) температура 132°C, бу қысымы 2,2 атм., уақыты 20 минут
8. ОСБ –
- A) орталық арнайы бөлімі
 B) орталықтандырылған арнайы бөлімі
 C) орталықтандырылған зарарсыздандыру бөлімі
 D) Әлеуметтік қызмет көрсету орталығы
 E) орталық стерильді бөлімі
9. Медициналық аспаптарда қоздырғыштардың барлық түрлерін, соның ішінде спораларды толық жою... деп аталады.
- A) дезинфекция
 B) зарарсыздандыру
 C) дезинсекция
 D) дератизация
 E) залалсыздандыру
10. А класының қалдықтары....
- A) дәріханалар
 B) әкімшілік - тұрмыстық тұру мекемелері
 C) клиника - диагностикалық зертханалар
 D) рентген кабинеттері
 E) аса қауіпті инфекциясы бар науқастарға арналған бөлімшелер
11. Пайдаланғаннан кейін қайта қолдануға болатын медициналық құралдарды... .
- A) ағынды сумен және жуғыш затты қолданып жуылады
 B) 1% хлорамин ерітіндісіне 30 минутқа батыру керек.
 C) 3% сутегі асқын тотығы ерітіндісіне 30 минутқа батыру керек
 D) 1,% гипохлоридті кальций ерітіндісіне 1 сағатқа батыру керек
 E) 0,5% тазалау ерітіндісіне батыру керек
12. Тазалау сапасын бақылау үшін залалсыздандыру алдындағы... партиядан алынған өнімдер пайдаланылады.
- A) 5%
 B) 1%
 C) 10%
 D) 100%
 E) 50%
13. В класының қалдықтары....түзіледі.
- A) клиникалық диагностикалық зертханаларда
 B) дәріханаларда
 C) қоймаларда
 D) рентген кабинеттерінде
 E) аса қауіпті инфекциясы бар науқастарға арналған бөлімшелерде
14. Автоклавтан кейінгі өнімдердің жарамдылық мерзімі....
- A) үш күн
 B) апта
 C) 24 сағат
 D) 10 күн
 E) ай

Ситуациялық есептер:

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		75 /11
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		56 беттің 12 беті

№1 тапсырма.

Шыны және металл бұйымдар ауа стерилизаторында зарарсыздандырылды. Бұл жағдайда стерилизатордың жұмыс режимі қолданылды - 180°C – 45 минут. Өнімдер қолөнер қағаз пакеттерінде зарарсыздандырылды. Стерилизация күні - 10 сәуір. Пакеттер 14 сәуірде ашылды.

Ауаны зарарсыздандырудағы қателерді табыңыз.

Жауаптары:

1. Ауа стерилизаторының жұмыс режимі 180°C – 60 минут.
2. Крафт - қағаз қаптамаларындағы өнімдер 3 күнге дейін стерильді болып қалады, сондықтан пакеттер 13 сәуірде ашылуы керек.

№2 тапсырма.

Амоцид дезинфекциялаушы ерітіндісімен өңдеу кезінде кезеші медбике бетінде, тамағында, мұрында қышу мен жөтел пайда болды. Тыныс алу жолдарының тітіркенуіне алғашқы көмек көрсетіңіз. Жауабыңызды негіздеңіз.

Жауап:

Мақсаты: тыныс алу жолдарының тітіркенуі кезінде «Амоцид» дезинфекциялаушы затымен алғашқы көмек көрсету.

<i>Әрекеті</i>	<i>Теориялық негіздеме</i>
Жәбірленушіні таза ауаға немесе жақсы желдетілетін жерге шығарыңыз.	Тыныс алу жолдарын дезинфекциялық заттардың буларынан тазарту
Аузыңызды және мұрын-жұтқыншақты сумен шайыңыз.	Ауыз қуысын және мұрын-жұтқыншақты тұндырылған дезинфекциялық құралдан тазалау
Бір стақан жылы сүтті сода қосылған (бір стақан сүтке 1 шай қасық) алыңыз.	Сүт дезинфекциялаушы затты бейтараптандырады

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

№4 сабақ

1. Тақырыбы: Аурухана ішілік инфекция.

2. Мақсаты: Білім алушытерді мекемедегі мейірбике жұмысының дағдысымен және ауруханаішілік инфекциямен күресуге және алдын алуды жүргізуге үйрету

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Ауруханаішілік инфекция туралы анықтамасы.
2. Ауруханаішілік инфекцияның берілу жолдары.
3. Ауруханаішілік инфекцияның көздері мен қауіп қатері.
4. Ауруханаішілік инфекцияның пайда болуына алып келетін факторлар.

Білім алушы істейбілу керек:

1. Ауруханалық ортаның қауіпсіздігін сипаттау.
2. Ауруханаішілік инфекцияның анықтамасын қалыптастыру.
3. Ауруханаішілік инфекцияның көздерін сипаттау.
4. Ауруханаішілік инфекцияның санитарлық эпидемиологиялық режимі
5. Емханалық амбулаторлық мекеменің барлық тазалау түрлері

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Қауіпсіз ауруханалық инфекция.
2. Ауруханаішілік инфекцияның берілу жолдары.
3. Ауруханаішілік инфекцияға жататын аурулар.
4. Ауруханаішілік инфекцияның алдын алуы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Ауруханаішілік инфекция дегеніміз не?
2. Қауіпсіз аурухана ортасы дегеніміз не?
3. Ауруханаішілік инфекцияның көздері мен таралу жолдары
4. Ауруханаішілік инфекцияға әсер ететін факторлар.
5. Ауруханаішілік инфекцияға қандай аурулар жатады .
6. Ауруханаішілік инфекцияның көздері мен қатері.
7. Ауруханаішілік инфекцияның пайда болуы мен даму тарихы.
8. Ауруханаішілік инфекцияның қауіптілігі неде?
9. Ауруханаішілік инфекцияның алдын алу жолдары
- 10 Ауруханаішілік инфекцияның және Ковид инфекциясының профилактикасы - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2013 жылғы 15 қаңтардағы № 19 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2021 жылғы 27 мамырдағы No 47 бұйрығы.

Тесттік сұрақтар:

1. Аурухана ішілік инфекциялық аурудың өсуі негізделмейді... .

А иммунодепрессанттарды қолдануда

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	

В ірі ауруханалық құрылыс жиынтығы

С антибиотиктерді кең қолданумен

Д медициналық құралдарды дезинфекциялаудағы жеткіліксіз бақылау

Е парентеральды манипуляция санының көбеюі

2. АИИ құрылымында бірінші орын алады

А Ішектікі инфекция

В Тері қатпарларының инфекциясы

С Іріңді-септикалық инфекция

Д зәр шығару жолдарының инфекциясы

Е ЛОР-инфекциясы

3. АИИ пайда болуындағы қауіп қатерге жатпайды ...

А науқастың жынысы

В госпитализация ұзақтылығы

С науқастың жасы

Д парентеральды араласудың саны

Е қосымша ауруының болуы

4. Бұл жағдайда АИИ жұғу негізі бар деп мәлімдей аламыз

А 10 күні холециститпен госпитализацияланған науқасты бактериологиялық тексеру барысындағы салмоноллездің болуы

В 1 күні баспамен госпитализациялаған науқаста ауыз қуысынан жағынды алғанда токсигенді коринебактериялы дифтерия анықталуы

С 2 күні госпитализацияланған науқаста тұмау нәтижесінде пневмония анықталды

Д қызылша (Филатов дағы, пневмониямен ауыратын науқаста 5 күні табылды)

Е госпитализациялау барысында алынған , урологиялық бөлімде пиелонефритпен ауыратын науқастың зәрінде Лондон салмонелласы анықталды

5. Ауруханашілік инфекция ауруының жоғары қатері қандай бөлімде анықталады .

А күйік

В неврологиялық

С терапиялық

Д психиатриялық

Е реабилитация бөлімінде

6. Ауруханашілік инфекцияның қайсысы ауа тамшылы жолмен беріледі?

А легионелла

В клебсиелла

С адамның иммунды тапшылықты вирусы

Д шигелла

Е пневмоциста

7. Ауруханашілік инфекцияға жатпайды... .

А наркотикалық заттарды парентеральды инфицирленген түрде енгізу

В емханадағы науқастардың инфицирлеуі;

С емханада инфицирленген медициналық қызметкердің көмек көрсетуі

Д стационарда инфицирленген науқас;

Е инфицирленген медициналық қызметкердің стационарда көмек көрсетуі

8. Терапиялық бөлімде генеральды тазалау жүргізіледі... .

А. айына 1 рет

Б. аптасына 1 рет

В. күн ара

С. күніге

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

Д. күн сайын

9. Емдеу профилактикалық бөлімде күнделікті тазалау жүргізіледі... .

А. күніне 2 рет

В. айына 1 рет

С. күніне 1 рет

Д. күніге

Е. күн сайын

10. Хирургиялық бөлімде генеральды тазалау жүргізіледі... .

А. аптасына 2 рет

В. аптасына 1 рет

С. күн сайын

Д. күніге

Е. күн сайын

Ситуациялық есептер:

1. Бір орындық неврологиялық бөлімшеде өте ауыр науқас жатыр, оны жарық пен шу тітіркендіреді. Мейірбике науқасты тітіркендірмеу үшін тазалықты 2 күнде бір рет жасайды. Мейірбикенің іс әрекеті дұрыс па және неге?
2. Екі орындық палатада 2 ауыр науқас орналасқан, бұл палатада тек дәретке шығу ыдысы біреу ғана. Мейірбике кезепен бұл ыдысты қолданады, канализацияға негізінде шығарады, одан соң жылы сумен шайып, келесі науқасқа береді. Мейірбикенің бұл әрекеті дұрыс па және неге?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

№ 5 сабақ

1. Тақырыбы: Науқастың функционалдық жағдайын бағалау: науқастың жалпы жағдайы, санасы, қалпы, антропометриялық мәліметтер, термометрия. Өмірлік маңызды белгілерді бағалау: терінің күйі, тыныс алу, пульс және оның қасиеттері, қан қысымын зерттеу.

2. Мақсаты: Білім алушыларды науқастардың функционалдық жағдайын бағалауды, жалпы жағдайын, санасын және антропометриялық деректерді бағалау үйрету. Науқастардың функционалдық жағдайы - терінің серпімділігін, пульс санауды және қан қысымын өлшеуді оқытады.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Науқастың жалпы жағдайының тепе теңдігі.
2. Есту белгілерінің бұзылысы.
3. Адамның негізгі қажеттіліктері.
4. Төсектегі науқастың жату түрлері.
5. Антропометриялық өлшеу әдістері.
6. Қызбаның түрлері.
7. Термометрлердің түрлері.
8. Тері жамылғысының жағдайы.
9. Пульстің қасиеттерін анықтау әдістемесі және қан қысымын өлшеу техникасының теориялық әдісін меңгеру.
10. Білім алушыларды науқастағы пульстің негізгі сипаттамаларын дұрыс бағалауға және аяқ-қолдардағы қан қысымын өлшеуге үйрету.

Білім алушы істей білуі керек:

1. Адамның негізгі қажеттіліктерін сипаттау
2. Санасының бұзылуына дұрыс баға беру
3. Науқастың жалпы жағдайын дұрыс сипаттау.
4. Науқастың төсектегі қалпына сипаттама беру
5. Бойын, салмағын, мықын және бел аймағын өлшеу.
6. Қызба түрлеріне сипаттама беру.
7. Науқастың температурасын дұрыс анықтау.
8. Методика и техника измерения артериального давления.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Адамның негізгі қажеттіліктерін сипаттау
2. Науқастың жалпы жағдайын бағалау
3. Науқастың санасының жағдайына анықтама
4. Төсектегі науқастың жату түрлері.
5. Антропометриялық өлшеу әдістері.
6. Дене температурасының нәтижесін бағалау
7. Қызбаның түрлері.
8. Науқастың терісін бағалау.
9. Шеткі артерияларды пальпациялау орындары.
10. Импульстік толқынның жиілігін, ырғағын, кернеуін, толтырылуын, шамасын және пішінін анықтау әдісі.
11. Пульстің патологиялық өзгерістері.
12. Қан қысымын өлшейтін орындар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Науқастың жалпы жағдайының тепе теңдігін сақтайтын көрсеткішін атаңыз.
2. Адамның негізгі қажеттіліктерін атаңыз
3. Адамның негізгі қажеттіліктерін сипаттаңыз
4. Науқастың жалпы жағдайының тепе теңдігін сақтайтын тепе теңдігін сипаттаңыз.
5. Науқастың жалпы жағдайының тепе теңдігін сақтайтын бұзылысының дәрежесін атаңыз
6. Науқастың жалпы жағдайының тепе теңдігін сақтайтын бұзылысының негізгі параметрлерін анықтаңыз
7. Науқастың қанағаттанарлық жағдайында қандай функционалдық параметрлер сәйкес келеді?
8. Тері түсінің өзгеруін сипаттаңыз.
9. Терінің ылғалдылығы мен тері жамылғыларының тургорын бағалау.
- 10 Терінің күйін сипаттау үшін қандай параметрлер қолданылады?
- 11 Адам терісі мен тері жамылғыларының қалыпты жағдайын сипаттаңыз.
- 12 Пульс пен қан қысымының деңгейін анықтаудың мақсаты қандай?
- 13 Пульстің қасиетін анықтау үшін перифериялық артерияларды пальпациялайтын орнын көрсетіңіз.
- 14 Қалыпты тамыр соғу жиілігі қандай жағдайда өзгереді?
- 15 Пульс толқынының ырғағын қалай дұрыс бағалауға болады, қандай ырғақ бұзылыстарын білесіз?
- 16 Пульстік кернеу дегеніміз не?
- 17 Пульстік толу дегеніміз не?

Тест сұрақтары:

1. Бас миының өмірлік қажетті орталықтарының зақымдануынан есінің толық жойылуы

- А. кома
- В. сопор
- С. ступор
- Д. сандырақтау
- Е. галлюцинация

2. Есінің анық болмауы, науқас мұндай кезде сыртта болып жатқан жағдайларды баяу наықтап, сұраққа кешігіп жауап береді

- А. кома
- В. сопор
- С. ступор
- Д. сандырақтау
- Е. галлюцинация

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

3. Есі анық, бет әлпеті науқастанған, белсенді әрекеттер ауырсыну симптомдарын күшейтеді сәйкес келеді

- A. қанағаттанарлық жағдайға
- B. орташа ауырлыққа
- C. Ауыр жағдайға
- D. жеңіл дәрежеліге

4. Науқастың әлеуметтілік қажеттілігі:

- A. ұйқы
- B. шөлдеу
- C. мойындау
- D. тамақ
- E. аштық

5. Науқас терең ұйқыға кеткен. Науқас немқұрайлы, сөздік контактісі жоқ, белсенділік жоқ, қимылсыз. Қысқа мерзімді патологиялық жағдайда. Осы жағдайға тән....

- A. кома
- B. сопор
- C. ступор
- D. мазасыздық
- E. галлюцинация

6. Науқас белсенсіз түрде төсекте жатыр, әртүрлі сана сезімі байқалады. Аурудың кейбір симптомдары анықталған. Бұл жағдайға тән.....

- A. қанағаттанарлық жағдай
- B. ауырлығы орта жағдай
- C. ауыр жағдай
- D. сорта дәрежелі жағдай
- E. терминальды жағдай

7. Өмірге маңызды функциялар бұзылмаған, ауруға байланысты әлсіз симптомдар, сана сезімі анық, белсенді қимылға тән... .

- A. ауырлығы орта жағдай
- B. қанағаттанарлық жағдай
- C. ауыр жағдай
- D. өте ауыр жағдай
- E. терминальды жағдай

8. Төсекте жатқан науқасқа тән

- A. белсенді
- B. белсенсіз
- C. мәжбүрлі
- D. еріктен тыс

9. Өз жағдайын жақсарту мақсатында жатқан науқас

- A. белсенсіз
- B. белсенді
- C. жату
- D. мәжбүрлі

10. Қызба дамуының түрлері:

- A. 4
- B. 3
- C. 2

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

D. 1

E. 5

11. Қолтық астында қызбаны кемінде өлшейді(мин)

A. 10

B. 5

C. 3

D. 2

E. 4

12. 39 дан 41° C көтерілетін қызба түрі аталады

A. субфебрильді

B. фебрильді

C. пиретикалық

D. гиперпиретикалық

E. гектикалық

13. Термометрия тәулігіне жүргізеді

A. 1 рет

B. қажеттілік негізде

C. әрбір сағатта

D. 2 рет

E. 4 рет

14. Тік ішекпен қолтық астындағы қызбаны өлшегенде ерекшелік:

A. 2-3° C жоғары

B. 2-3° C төмен

C. 0,5-1° C жоғары

D. 0,5-1° C төмен

E. 5-6° C төмен

15. Қолтық астындағы қызбаның қалыпты мөлшері:

A. 35-36° C

B. 35-37° C

C. 38-39° C

D. 36-37° C

E. 33-34 ° C

16. Тыныс алудың қалыпты, науқастың кенеттен бір минутқа дейінгі үзілістері болады. Тыныс алу саны мен үзіліс ұзақтығының қатаң үлгісі жоқ. Науқас ... тыныс алады.

A. Чейн-Стокс

B. Куссмауль

C. Биота

D. Грокка

E. қалыпты

17. Науқаста біркелкі, сирек, бірақ шулы және терең тыныс. Бұл жағдайда тыныс алу... аталады.

A. Куссмауль

B. Чейн-Стокс

C. Биота

D. Грокка

E. қалыпты

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

18. Науқастың пульсі мен пульсі минутына 55 рет. Бұл жағдайда науқас... деп аталады.

- A. тахикардия
- B. асистолия
- C. апноэ
- D. брадикардия
- E. импульстік тапшылық

19. Науқаста пульс минутына 76 рет, пульсі минутына 85 рет. Бұл жағдайда науқас... деп аталады.

- A. брадикардия
- B. асистолия
- C. апноэ
- D. жүрек соғу жиілігінің тапшылығы
- E. тахикардия

20. Систолалық қан қысымының қалыпты деңгейі ... мм сынап бағасында .

- A. 100-140
- B. 100-120
- C. 90-139
- D. 120-140
- E. 100-120

21 Диастолалық қан қысымының қалыпты деңгейі... мм сынап бағасында.

- A. 60-70
- B. 110-120
- C. 100-110
- D. 90-100
- E. 60-90

22. II дәрежелі артериялық гипертензия деңгейі... дейін көтерілуі болады.

- A. систолалық қан қысымының 160-тан 179-ға, диастолалық қысымның 100-ден 109-ға
- B. систолалық қан қысымының 120-дан 129-ға, диастолалық қысымның 80-ден 84-ке
- C. систолалық қан қысымының 140-тан 159-ға, диастолалық қысымның 90-нан 99-ға
- D. систолалық қан қысымының 140-тан 159-ға, диастолалық қысымның 90-нан 99-ға
- E. систолалық қан қысымының 90-нан 100-ге, диастолалық қысымның 150-ден 169-ға

23. Импульстің қасиеттеріне ... жатпайды.

- A. толтыру
- B. кернеу
- C. ырғақтылық
- D. азайту
- E. жиілігі

24. Науқастың пульс жиілігі мен пульсі минутына 95 рет. Науқаста ...болады.

- A. брадикардия
- B. асистолия
- C. апноэ
- D. тахикардия

25. Терінің қола бояуы... жеткіліксіздігінде тән.

- A. бүйрек үсті безінің
- B. тыныс алу ж
- C. бүйрек
- D. ішектің ас қорыту

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

Е. жүрек-қантамыр

Ситуациялық есептер:

Науқас Н., 17 жаста, кардиология бөлімшесіне дене температурасының 37,8°C дейін көтерілуіне, тізе, шынтақ, білек буындарының ауырсынуына, жүрек аймағындағы жайсыздық, жалпы әлсіздік және тәбеттің жоғалуына шағымдарымен стационарға ем қабылдауға түсті.

Науқас нашар ұйықтайды, мазасызданады, аурудың нәтижесі туралы алаңдаушылық білдіреді, мүгедек болып қалудан қорқады. Екі апта бойы өзін аурумын деп санап ангина тамақ ауруымен байланыстырады. Объективті: жағдайы орташа ауырлықта, терісі таза, тізе, шынтақ, білезік буындары ісінген, ұстағанда ыстық, ауру сезімді, олардың үстіндегі тері жабындылары гиперемияланған, буындардағы қозғалысы толық емес. Өкпесінде патологиялық өзгерістер жоқ, тыныс алу жиілігі - 18 минутына. Жүрек тондары тұйықталған, ырғақты, пульс 92 рет/мин, АҚ - 110/70 мм рт.ст.

1. Науқастың нақты жағдайын анықтау; Мейірбикелік күтімнің мақсаты, жоспары мен емдеу (тағайындау парағы) жоспары.
2. Науқасқа төсек режимін сақтау мен қажеттілігін түсіндіріңіз.
3. Фантомда АҚ өлшеу техникасын көрсетіңіз.

№6 сабақ

1. Тақырыбы: Дәрігердің орта және кіші медициналық персоналмен қарым қатынасының этикалық аспектілері. Тиімді коммуникация орта және кіші қызметкерлерді ынталандыру тәсілі ретінде.

2. Мақсаты: Білім алушыларды дәрігердің орта және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынасының этикалық аспектілердің білімін үйрету

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Дәрігердің орта және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынасының этикалық аспектілері
2. Орта және кіші медициналық персоналға мотивация әрекеті
3. Медицина қызметкерімен әріптестердің қарым қатынасы ережесі

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. «Медициналық этика» және «медициналық деонтология» түсініктемесі.
2. Деонтологияның негізгі қағидалары.
3. Медицина қызметкерімен әріптестермен қарым қатынасы.
4. Дәрігердің орта және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынасының этикалық аспектілері
5. Дәрігерлік құпия.
6. Білім алушытерді деонтологиялық аспектілерге үйрету.
7. Конфликтология.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Медициналық этика, ұнамдылық және мораль ұғымына анықтама беріңіз.
Медициналық деонтология
2. Медициналық ұжымдағы қақтығыстардың факторлары және оларды шешу жолдары.
3. Дәрігердің орта және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынасының этикалық аспектілері.
4. Дәрігерлік парыз бен ұнамдылық дегеніміз не?
5. Деонтологияның негізгі қағидатын атаңыз.
6. Медициналық қызметкермен науқастың және туыстары арасындағы қатынастың мінез құлық ережесін атаңыз.
7. Науқасты күту кезіндегі деонтологиялық аспектілерді айтыңыз.
8. Конфликтология түсінігі.

Тестті сұрақтар

1. Принциптердің қайсысы дәрігер мен медицина қызметкерлерінің өзара әрекеттесу этикасының негізі болып табылады?

A) Ізгі ниет

B) Иерархия

C) Топтық тәсіл

D) Индивидуализм

E) Құпиялылық

2. Төмендегі әдістердің қайсысы денсаулық сақтау қызметкерлерімен тиімді қарым-қатынасқа жақсы ықпал етеді?

A) Билікті беру

B) Тікелей нұсқау

C) Монолог

D) Эмоциялық манипуляция

E) Пікірлерді елемей

3. Кіші медицина қызметкерлерінің мотивациясына төмендегі әрекеттердің қайсысы әсер етеді?

A) Үнемі алғыс айту

B) Жиі сыншылар

C) Жұмыстан шығару

D) Жалақыны төмендету

E) Жетістіктерді елемей

4. Дәрігердің медициналық персоналмен қарым-қатынасы қандай этикаға жатпайды?

A) Тұлғаны елемей

B) Ақпаратты тасымалдау

C) Жұмыстағы құпиялылық

D) Пікірлерді құрметтеу

E) Топтық жұмыс

5. Қандай байланыс элементі медициналық мекемедегі жұмыс жағдайын жақсартады?

A) Эмпатия Ә) Қателіктерді сынау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- С) Бағыныңқыларды елемей
- Д) Анық нұсқаулар
- Е) Хабарламаларды жеңілдету
6. Дәрігерлер мен мейірбике персоналының жеткіліксіз байланысының салдары қандай?
- А) Тапсырмаларды түсінбеу
- В) Тиімді ем
- С) Қанағаттануды арттыру
- Д) Тұрақты қатынастар
- Е) Сенімділіктің артуы
7. Төмендегі әрекеттердің қайсысы денсаулық сақтау қызметкерлері арасында сенімнің артуына әкеледі?
- А) Ашық пікірталас
- В) Сұрақтарды елемей
- С) Жасырындық
- Д) Ұжымнан оқшаулану
- Е) Тек жағымсыз жақтарын бағалау
8. Кіші медициналық персоналмен өзара әрекеттесу кезінде дәрігер мыналарды есте сақтауы керек:
- А) Кері байланыс
- В) Олардың пікірлерін елемей
- С) Ұсыныстардан бас тарту
- Д) Менмендік
- Е) Мәжбүрлеу
9. Дәрігердің медицина қызметкерлерімен қарым-қатынасында эмпатия неліктен маңызды?
- А) Қақтығыстар қаупін азайтады
- В) Жүктемені арттырады
- С) Қарым-қатынасты жеңілдетеді
- Д) Оқшаулау жасайды
- Е) Негативтілікті күшейтеді
10. Төмендегілердің қайсысы медбике қызметкерлерін ынталандырудың негізгі элементі болып табылады?
- А) Жетістіктерді тану
- В) Ақпаратты сақтау
- С) Уақыт алу
- Д) Ұзақ үнсіздік
- Е) Жауап берушілерді оқшаулау
11. Медициналық персоналмен жұмыс істегенде қандай коммуникация әдісі ең тиімді болып саналады?
- А) Бос емес телефон қоңыраулары
- В) Көрнекі құралдар
- С) Жеке қарым-қатынас
- Д) Жазбаша нұсқаулар
- Е) Топтық талқылау
12. Дәрігердің кіші қызметкерлермен жұмысының ең маңызды этикалық аспектісі қандай?
- А) Әділдік
- В) Диктаторлық көзқарас
- С) Бәсекелестік

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

- D) Елемей
- E) Жасырындық
13. Ұжымда мотивацияны арттыру үшін қандай басқару стилі тиімді?
- A) Демократиялық
- B) Директивалық
- C) Аутархиялық
- D) Либералдық
- E) Жасырындық
14. Қарым-қатынастың қандай аспектісі медбикелермен өзара әрекеттесуді жақсартуға көмектеседі?
- A) Нұсқаулардың анықтығы
- B) Біржақтылық
- C) Стереотиптер
- D) Жалпылау
- E) Анықтылығы жоқ
15. Төмендегі әрекеттердің қайсысы денсаулық сақтау мекемесінде жағымды атмосфераны құруға ықпал етпейді?
- A) Тұрақты қанағаттанбау
- B) Сыйластық
- C) Ашықтық
- D) Қолдау
- E) Проблемаларды талқылау
16. Мейірбике персоналын оқыту үшін қандай қарым-қатынас әдісі тиімді?
- A) Интерактивті тренингтер өткізу
- B) Қолданыстағы статикалық нұсқаулар
- C) Бір реттік консультациялар
- D) Жеке немқұрайлылық
- E) Жазбаша ұсыныстар
17. Дәрігердің қандай мінез-құлқы медициналық қызметкерлердің ынтасын төмендетуі мүмкін?
- A) Эмоциялық қысым
- B) Конструктивті сын
- C) Табыстарды мойындау
- D) Идеяларды қолдау
- E) Жетістіктерді талқылау
18. Көтермелеу әдістерінің қайсысы кіші қызметкерлермен өзара әрекеттесу үшін тиімді?
- A) Ашық тану
- B) Жасырын бонустар
- C) Үнсіз мақұлдау
- D) Елемей
- E) Нәтижені күту
19. Мейірбикелік персоналды басқару процесінде дәрігер төмендегі әрекеттердің қайсысын орындамауы керек?
- A) Тапсырмаларды орындауға мәжбүрлеу
- B) Ұжымдық рухты қалыптастыру
- C) Ашық коммуникация
- D) Бастаманы ынталандыру
- E) Тұрақты кері байланыс

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

20.Дәрігер мен медициналық персонал арасындағы тиімді қарым-қатынастың негізгі аспектісі неде?

- A) Эмоциялық интеллект
- B) Техникалық білім
- C) Жоғары білім
- D) Жалғыз жұмыс
- E) Кері байланысты елемей

21.Медициналық қызметкердің кәсіби іс-әрекетін (мінез-құлқын) реттеу ережелері, принциптері және заңдары туралы ғылым:

- A) этика
- B) медициналық этика
- B) биоэтика
- Г) мораль
- E) адамгершілік

22.Бұл медициналық қызметкердің кәсіби іс-әрекетін (мінез-құлқын) реттеу ережелері, принциптері және заңдары туралы ғылым, дәрігерді, фармацевті, ғалым-медикті адамдарға, олардың ұрпағына, қоршаған әлемге зиян келтіруді болдырмаудың қажеттігін ескертетін ғылым:

- A) медициналық этика
- B) биоэтика
- B) мораль
- Г) адамгершілік
- E) этика

23.Адамгершілік парыз туралы ғылым:

- A) биоэтика
- B) медициналық этика
- B) фармацевтикалық этика
- Г) мораль
- E) деонтология

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

№7 сабақ

1. Тақырыбы: Науқастардың күтіміндегі деонтологиялық аспектілер.

2. Мақсаты: Білім алушыларды науқасты күту кезіндегі негізгі деонтологиялық аспектілердің білімін үйрету

3. Оқыту мақсаттары:

Білім алушы білу керек:

1. «медициналық этика» және «медициналық деонтология» түсініктемесі ;
2. деонтологияның қағидаларын;
3. медициналық қызметкердің науқаспен сөйлесудегі ережесін;
4. «биомедициналық этиканың» моделі мен формасын;
5. дәрігерлік құпия туралы;
6. науқасты күтудегі деонтологиялық аспектілер туралы.

Білім алушы істейбілу керек:

1. «медициналық этика» мен «медициналық деонтология» түсініктемесін сипаттау
2. деонтология қағидатына сипаттама беру;
3. медициналық қызметкерлердің науқаспен және олардың туыстарымен қатынастағы ережесіне сипаттама беру;
4. науқасты күтуде деонтологиялық аспектілерді құрастыру;
5. науқасты күтуде жіберілетін қателіктерді қалыптастыру.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. «Медициналық этика» және «медициналық деонтология» түсініктемесі.
2. Деонтологияның негізгі қағидалары.
3. Медицина қызметкерімен науқастың қарым қатынасы.
4. Медицина қызметкерінің науқастың туыстарымен және жақын туыскандарымен қарым қатынасы.
5. Дәрігерлік құпия.
6. Білім алушыларды деонтологиялық аспектілерге үйрету.
7. Науқасты күтудегі құқық бұзушылықпен қателіктер.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

Топтық жұмыс. Офлайн / онлайн. Ауызша сауалнама. Ситуациялық тапсырмалар мен тест тапсырмаларын талқылау.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері. Ауызша сұрау, ситуациялық есептер мен тест тапсырмаларының шешімін бағалау.

7. Әдебиет: Нұсқаулықтың соңында

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Медициналық этика, ұнамдылық және мораль ұғымына анықтама беріңіз. Медициналық деонтология
2. Дәрігерлік парыз бен ұнамдылық дегеніміз не?
3. Биомедициналық этиканың моделі мен формасын атаңыз.
4. «Дәрігерлік құпия» анықтамасын қалай түсінесіз?
5. Деонтологияның негізгі қағидатын атаңыз.
6. Медициналық қызметкермен науқастың және туыстары арасындағы қатынастың мінез құлық ережесін атаңыз.
7. Науқасты күту кезіндегі деонтологиялық аспектілерді айтыңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	

8. Науқасты күту кезінде қандай құқық бұзушылық пен қателіктер болуы мүмкін.

Тесттер

1. «Деонтология» терминін бірінші рет ұсынған ғалым...

- A) Аристотель
- B) Бенхам
- C) Гиппократ
- D) Ибн Сина
- E) Ломоносов

2. Барлық адамдардың қарым қатынасындағы мінез құлық пен өағми мораль туралы ғылым – бұл

- A) Медициналық психология
- B) Деонтология
- C) Этика
- D) Клиникалық психология
- E) Коммуникативті дағдылар

3. Дәрігер тұлғалылығына, сыртқы кескін міндетін оқытады:

- A) медициналық деонтология
- B) медициналық психология
- C) медициналық этика
- D) клиникалық психология
- E) коммуникативтідағдыла

4. Дәрігер жағдайы ауыр, өлімге негізделген науқаспен қатынасы ...

- A) арнайы термине негізделеді және анықтылығына тоқталады
- B) ятрогенді іс әрекетке түспеу үшін сұраққа нақты жауап береді
- C) өтірік айтқаннан, үндемеген дұрыс
- D) науқастың сенімін сақтау үшін барлығын жасайды
- E) науқас не екенін біледі және естуден қорқады

5. Жағымсыз әңгімелесудің болжамы болып табылады...

- A) науқастың сенімімен туыстарына жүгінеді
- B) ятрогенді іс әрекетке түспеу үшін сұраққа нақты жауап береді
- C) арнайы термине негізделеді және анықтылығы на тоқталмайды
- D) өтірік айтқаннан, үндемеген дұрыс
- E) науқас не екенін біледі және естуден қорқады

6. «Ауыр» науқасқа жатады:

- A) интроверттер
- B) экстраверттер
- C) аудиалдар
- D) визуалдар
- E) кинестетиктер

7. Медициналық қызметкердің дұрыс моральдық-этикалық және зияткерлік келбеті, дәрігерлер, науқастар мен олардың туыстары арасындағы қарым-қатынас, сондай-ақ медициналық ортадағы әріптестер арасындағы қарым-қатынасты оқытады:

- A) коммуникативті дағды
- B) клиникалық психология
- C) медициналық этика
- D) медициналық психология
- E) медициналық деонтология

8. Дәрігерлік құпия затына не кіреді?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- A) науқас ауруының жағдайының анықтамасы
- B) зерттеу барысында медициналық көмекке жүгінген науқастың денсаулық жағдайы, оның ауруы және басқа ауруының анықтамасы,
- C) зерттеу және емдеу нәтижесінде алынған анықтама
- D) азаматтың келісімсіз медициналық көмек көрсету
- E) алдын ала іс әрекет ету немесе тегеу органдарының сұрауы бойынша

9. Дәрігерлік құпияны жарияламау туралы міндеттер ... анықталады.

- A) көршіден сұрастыру негізінде
- B) дәрігер қалауы негізінде
- C) науқастың келісімі негізінде
- D) қауіпті инфекциялар таралуы негізінде
- E) науқастың ес түссіз жатқан жағдайында

10. Дәрігерлік құпияны сақтаудың жауапкершілігі болып табылады:

- A) барлық медициналық қызметкерлер, науқастың денсаулығын тексеру және зерттеу барысында алған ақпараты туралы
- B) Дәрігерлер, науқастың жағдай туралы зерттеу және емдеу барысында алған ақпараты туралы
- C) науқастың туыстары
- D) орта медициналық қызметкерлер, науқастың денсаулығын тексеру және зерттеу барысында алған ақпараты туралы
- E) науқастың өзі

Ситуациялық есеп:

89 жасар науқаста операция барысында барлық тік ішектің некроздалған себебі мезентериальды тромбоз екені анықталды. Бұл жағдай операцияға негізделмейді, эксплоративті лапоротомия орындалды. Науқасты реанимацияға жасанды тыныс алу аппаратына, ес түссіз, кардиотониялық заттың орта мөлшерімен қамтамасыз етті. Өмірге қажетті қызметі қолдауға қарамастан, гомеостаз бұзылысы негізінде 7 күндік өлімнің нәтижесі жай туындады. Жүрегі тоқталғаннан кейін, жүрек қалпына келу мақсатында реанимациялық шаралар жасалынды. Туысқандары реанимациялық шараларды көргеннен кейін тоқтатылуын сұрады. 30 минуттан кейін науқастың жүрегі мәңгіге тоқтады. Дәрігер мен науқастың туыстары жағынан қандай моральдық бағыт болды

№8 сабақ

1. Тақырыбы: Науқасқа күтім көрсетудің деонтологиялық аспектілері (АИТВ, жұқпалы аурулар, онкология)

2. Мақсаты: Білім алушыларды науқасты күту кезіндегі негізгі деонтологиялық аспектілердің білімін үйрету

3. Оқыту мақсаттары:

Білім алушы білу керек:

- 1. Қиын науқастардың тілін табу
- 2. Қиын науқастарға күтім жасау
- 3. Жұқпалы аурулардың алдын алу
- 4. Жұқпалы аурулар бойынша дезинфекциялық шаралар
- 5. Психологиялық тәжірибенің 5 кезеңі.

Білім алушы істей білу керек:

- 1. Науқасқа деген мейірімділік қатынас;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

2. Жеке құқықтарына қол сұқпаулылық;
3. Деонтология аспектілерін сипаттау;
4. Аурулардың алдын алу және қиын науқастарға жағдай жасау;
5. Науқасқа көмек көрсету.
6. Емделмейтін және өліп жатқан науқастармен қарым-қатынастың деонтологиялық аспектілері. Медициналық құпиялылық.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Жұқпалы аурулардың алдын алу;
2. Деонтология терминіне сипаттама беріп, оның аспектілері туралы айту;
3. Қиын науқастардың тілін табу;
4. Қиын науқастарға араласудың деонтологиялық аспектілері;

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

Топтық жұмыс. Офлайн / онлайн. Ауызша сауалнама. Ситуациялық тапсырмалар мен тест тапсырмаларын талқылау.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері.

Ауызша сұрау, ситуациялық есептер мен тест тапсырмаларының шешімін бағалау.

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. «Қиын науқастар» дегенді қалай түсінесіз?
2. Деонтологияның аспектілерін білесіз бе?
3. Қиын науқастарға қалай дұрыс көмек көрсету керек?
4. Жұқпалы аурулардың алдын алу жолдары?
5. Қиын науқастарға араласудың деонтологиясын қалай түсінесіз?
6. Психологиялық тәжірибенің 5 кезеңі.
7. Емделмейтін және өлім алдындағы науқастармен қарым-қатынастың деонтологиялық аспектілері.
8. Медициналық құпиялылық

Тесттер

1. Медициналық этика ... білдіреді:

- A) нормалар мен мораль жиынтығын зерттейтін философия саласын
- B) медбикелер мен дәрігерлердің моральдық нормалары мен тәртібінің жиынтығын
- D) денсаулық сақтау мамандарының жұмыс орнындағы тәртібін реттейтін заңдар мен нормативтік актілердің доктринасын

2. Медициналық этика категорияларына ... жатады.

- A) ар-ождан, өмірдің мәні, борыш, әдептілік, ар-намыс, ар-намыс
- B) теңдік пен теңсіздік шаралары
- C) жамандық жасама, жақсылық жаса, жақсылық жаса

3. Медициналық этиканы зерттеуде -

- A) науқастың денсаулығын қалпына келтіруге бағытталған медициналық қызметтер кешені.

- B) ұжым мүшелері мен науқастар арасындағы қарым-қатынас.

- C) медицина қызметкерінің адамгершілік мінез-құлқының даму ерекшеліктері және оның практикалық іс-әрекет жағдайына тәуелділігі.

4. Медициналық этика түсінігі ... қамтиды.

- A) медицина қызметкерлерінің оңтайлы жұмысының идеясын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11	
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

В) медициналық қызметкерлер қызметінің этикалық және моральдық аспектілерін қамтитын ғылыми бөлімін

С) қазіргі медицинаның жетістіктері.

5. «Медициналық этика» термині ... білдіреді.

А) мораль мен этикамен белгіленген шектерде персонал мен пациенттер арасындағы қарым-қатынасын

В) дәрігерлік құпияны сақтауын

С) ауырмаған адамға деген көзқарасын

6. Мораль медициналық этика тест сұрағы -

А) адамдардың қоғамдағы мінез-құлқы туралы идеялар мен наным-сенімдерге мән беретін қоғамдық сананың формасын

В) адам мінез-құлқының жалпы қабылданған және қайталанатын түрлерін

С) адам болмысының рухани-адамгершілік ережелерін

7. «Этика» термині алғаш рет ... анықтады.

А) Пифагор

В) Сократ

В) Аристотель

8. Биоэтика дегеніміз - ..

А) биомедициналық технологияларды қолданудың әлеуметтік-этикалық салдары

В) адамның автономиясын қорғау

С) дәрігер мен медбике мамандығының беделін негіздеу

9. Деонтология дегеніміз - ...

А) медицина қызметкерлерінің жауапкершілігін зерттейтін ғылым

В) мораль мен этиканы ескере отырып, дұрыс мінез-құлық туралы ғылым

С) медицинаның оң жетістіктері туралы медицина ғылымы

10. Ятрогенді ауруларға ...жатады.

А) дәрігердің немесе медбикенің «сөзінің» әсері;

В) медициналық әрекеттерден психикалық өзгерістер;

С) жоғарыда айтылғандардың барлығы дұрыс.

Ситуациялық есеп:

Сіздің пациентіңіз өзіне қалай қарау керектігін білмейді және үнемі күтімді қажет етеді деп елестетіңіз. Әйелі оған қарап тұр. Ол оны жақсы көреді, төсегінде тәулік бойы отырады, оның әрбір өтінішін күтеді. Байқаған әйел шаршаған, шаршаған, бұзылудың алдында тұрған көрінеді.

Сіздің әрекеттеріңіз:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

1. Тақырыбы: Емделмейтін науқастар, паллиативтік көмек, дәрігер тактикасы. Емделмейтін науқастар, эвтаназия туралы түсінік, дәрігер тактикасы.

2. Мақсаты: Емделмейтін науқастарға паллиативтік көмек көрсетуді үйрету

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Паллиативтік көмек»термині
2. Паллиативтік көмек көрсету
3. Эвтаназия түсінігі
4. Эвтаназияның міндеттерін

Білім алушы істей білуі керек:

1. Паллиативтік көмекті қалай көрсетуді;
2. Емделмейтін науқастармен қарым-қатынас жасау;
3. Паллиативтік көмекті және мейірбике күтімін көрсету қағидалары;
4. Паллиативтік көмек көрсету тәртібі;

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Паллиативтік көмек принциптері
2. Паллиативтік көмек көрсету қағидалары
3. Эвтаназия түсінігі
4. Созылмалы науқастарға арналған мектепті ұйымдастыру мен пайдалану жоспары (астма мектебі, кардиомектеп, қант диабеті мектебі және т.б.).

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау:

1. Паллиативтік көмек дегеніміз не?
2. Емделмейтін науқаста дегенді қалай түсінесіз?
3. Паллиативтік көмек аспектілерін білесіз бе?
4. Ауыр науқастарға қалай дұрыс көмек көрсету керек?
5. Паллиативтік көмекті ұйымдастыру?
6. Ауыр науқастармен араласу деонтологиясы дегенді қалай түсінесіз?
7. Созылмалы науқастарға арналған мектепті ұйымдастыру мен пайдалану жоспары (астма мектебі, кардиомектеп, қант диабеті мектебі және т.б.).

Тест сұрақтары:

1. Паллиативтік көмектің мақсаты неде?
 - А) өмір жасын ұзарту
 - В) өмір жасын қысқарту
 - Д) стационарлық көмек көрсету
 - С) науқастың сауығып кетуін қамтамасыз ету
 - Е) ауру ағымына жағымды әсер ету
- 2) паллиативтік және хосписті көмек қайда ұйымдастырылуы мүмкін?
 - А) тек қана үйде
 - В) тек қана стационарда

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- С) үйде және арнайы стационарда
Д) арнайы шипажай мекемесінде
Е) көпсалалы аурухананың терапевтілік бөлімінде
- 3) Қарт жастағы паллиативті ауруларға көрсетілетін көмектің қай түрі Қазақстанда жиі қолданылады?
А) Хоспис
В) Үйде көрсетілетін қамқорлық
С) Паллиативті стационар
Д) Медбикелік көмек бөлімшесі
Е) Көпсалалы аурухананың гериатриялық бөлімшесі
- 4) Паллиативті көмек командасының негізгі пәнаралық құрамы қандай?
А) дәрігер, медбике, психолог, волонтер, онколог, фармацевт
В) дәрігер, әлеуметтік қызметкер, дін қызметкері, кардиолог
С) дәрігер, медбике, фармацевт, онколог, дін қызметкері, волонтер
Д) дәрігер, әлеуметтік қызметкер, дін қызметкері, онколог, волонтер
Е) дәрігер, медбике, әлеуметтік қызметкер, психолог, дін қызметкері, волонтер
- 5) Паллиативті көмектің міндеті қандай?
А) науқастарға қарқынды емдеу шараларын жүргізу
В) ауыр науқастардың туыстарына материалдық көмек көрсету
С) ЖИА науқастарына қажетті оңалту және сауықтыру шараларын жүргізу
Д) ЖИТС, Альцгеймер ауруына шалдығып емделмейтін онконауқастарға көрсетілетін көмектегі топтық тәсілдеме
Е) олардың туыстарын ауыр науқастарға күтім көрсету, материалдық және психологиялық қолдау көрсету әдістеріне үйрету
- 6) Паллиативті емделушінің психологиялық көмектегі негізгі қажеттіліктері
А) арт және гарденотерапия жолдарымен қасіретті азайту
В) депрессияны арнайы қарқынды емдеу
С) Емделушіні психологиялық ақтау және оның жанұясымен жұмыс
- 7) Дүниежүзілік Банк көрсеткіштері бойынша , жақын арадағы 10-15 жылда паллиативті көмекке деген қажеттіліктің өсуі қанша пайызға байқалады?
А) 10
В) 20
С) 30
Д) 45
Е) өсудің жоқтығы
- 8) Латыншадан шыққан «pallium» , паллиативті деген термин нені білдіреді?
А) тамақ
В) үй
С) күтім
Д) плащ
Е) көмек
- 9) Наркотикалық препарат қабылдайтын науқастар қандай жиілікте көп салалы топтың жүйелі бақылауына алынады?
А) 5 күнде 1 рет
В) 10 күнде 1 рет
С) 20 күнде 1 рет
Д) 30 күнде 1 рет
Е) 40 күнде 1 рет

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

10) Дүниежүзілік Денсаулық Сақтау Ұйымы (ДДСҰ) медицинаның жекеленген бағыты ретінде паллиативті көмекті қашан енгізді?

- A) 1967
- B) 1982
- C) 1990
- Д) 2000 жылы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

1. Тақырыбы: Өлім, реанимация және өлімнің коммуникативтік және этикалық мәселелері. Қайғылы хабарды жариялау. Конфликтология.

2. Мақсаты: Конфликтология ұғымымен танысу және қаралы хабарды науқастың отбасына дұрыс жеткізу.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Пациентті күту жөніндегі директивалар және сенімді тұлғаларды тағайындау сияқты құжаттарды білу
2. Реанимация алдында ақпараттандырылған келісімнің маңыздылығы
3. Науқастардың да, олардың жақындарының да психоэмоционалдық жағдайына ауыр диагноздардың әсерін түсіну
4. Жаман хабарды дұрыс жеткізу жолдары
5. Эмоциялық қолдау көрсету және белсенді тыңдау мүмкіндігі
6. Түсінбеушіліктерді азайта отырып, ақпаратты қалай анық және дәл жеткізу керек
7. Өлім және өлу тақырыптары бойынша қарым-қатынас процесіндегі қақтығыстардың негізгі себептерін түсіну.
8. Қақтығыстарды тиімді шешудің стратегиялары мен әдістерін білу
9. Жағдайға байланысты қарым-қатынас стиліңізді талдау және бейімдеу қабілеті

Білім алушы істей білуі керек:

1. Сенімді қарым-қатынастарды құра білу
2. Реанимацияға және өлімге байланысты күрделі этикалық жағдайларды бағалау үшін сыни тұрғыдан ойлауды қолдану
3. Емдеу туралы шешім қабылдауда пациенттердің таңдауы мен тілектерін қолдау және құрметтеу қабілеті
4. Қарым-қатынас техникасын жаттықтыру
5. Науқас пен оның жанұясының эмоционалдық жағдайына байланысты қарым-қатынас стилін бейімдей білу
6. Эмоциялық қолдау
7. Медициналық және тұлға аралық жағдайларда жанжалдың негізгі себептері мен көздерін анықтай білу
8. Қақтығыстарды тиімді шешу үшін әртүрлі әдістерді қолдану (мысалы, белсенді тыңдау, ымыраға келу).
9. Дау-дамай мәселелерін ашық және шынайы талқылауға жағдай жасай білу.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Реанимация саласында шешім қабылдауды реттейтін негізгі этикалық принциптер
2. Аурудың соңғы сатысындағы науқастармен қарым-қатынас жасау кезінде туындайтын мәселелер
3. Медициналық шешім қабылдағанда науқас пен оның отбасының тілектерін қалай дұрыс ескеру керек?
4. Өлім немесе өлу туралы сөйлесу барысында туындайтын жеке эмоциялар мен этикалық дилеммалармен қалай күресуге болады?
5. Қайғылы хабарды жеткізгеннен кейін науқас пен оның отбасына қалай қолдау көрсете аламын?
6. Қақтығыстарды тиімді шешу үшін белсенді тыңдауды қалай дәл баптау керек?
7. Медициналық персонал мен науқастың жанұясы арасындағы қақтығыс жағдайында конструктивті диалогты қалай сақтау керек?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары

1. Реанимация саласында шешім қабылдауды реттейтін негізгі этикалық принциптері қандай?
2. Аурудың соңғы сатысындағы науқастармен қарым-қатынас жасау кезінде туындайтын мәселелері қандай?
3. Медициналық шешім қабылдағанда науқас пен оның отбасының тілектерін қалай дұрыс ескеру керек?
4. Өлім немесе өлу туралы сөйлесу барысында туындайтын жеке эмоциялар мен этикалық дилеммалармен қалай күресуге болады?
5. Қайғылы хабарды жеткізгеннен кейін науқас пен оның отбасына қалай қолдау көрсете аламын?
6. Қақтығыстарды тиімді шешу үшін белсенді тыңдауды қалай дәл баптау керек?
7. Медициналық персонал мен науқастың жанұясы арасындағы қақтығыс жағдайында конструктивті диалогты қалай сақтау керек?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

1. Тақырыбы: Медицинадағы медициналық көмектің сапасы және стандарттау мәселесі. Қазақстан Республикасының электрондық денсаулық сақтау жүйесі.

2. Мақсаты: Білім алушыларды медициналық көмектің сапасы және медицинадағы стандарттау мәселелерін зерттеу. Қазақстан Республикасының электрондық денсаулық сақтау жүйесімен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Қазіргі Қазақстандағы «Қазақстанның денсаулық сақтау» ерекшеліктеріне сипаттама
2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесін дамыту
3. Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің негізгі құқықтық принциптерін тұрақтандыру
4. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың мемлекеттік бағдарламасы;
5. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесін жалпы дамытудың негізгі принциптері мен әдістерінің электрондық жүйесі;
6. Қазақстан Республикасында медициналық сақтандыруды енгізу.

Білім алушы істей білуі керек:

1. Қазақстан Республикасының қазіргі денсаулық сақтау саласына сипаттама беру.
2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтауды дамытудың мемлекеттік бағдарламаларына сипаттама беріңіз.
3. Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің негізгі құқықтық принциптерін дұрыс сипаттау.
4. Қазақстан Республикасының электрондық денсаулық сақтау жүйесінің сипаттамасы.
5. Медициналық қауіпсіздікті сипаттаңыз.

4.Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау мен медицинаның қазіргі жағдайының сипаттамасы.
2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық принциптері.
3. Қазақстан Республикасында денсаулық сақтауды дамытудың негізгі мемлекеттік бағдарламасы.
4. Қазақстан Республикасының электрондық денсаулық сақтау жүйесі.
5. Қазақстан Республикасының міндетті медициналық сақтандыруы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау:

1. Қазақстан Республикасының медицинасы мен денсаулық сақтау жүйесінің дамуы.
2. Медициналық көмек пен сапасының мәселесі.
3. Қазақстан Республикасында денсаулық сақтауды дамытудың мемлекеттік бағдарламасы бар ма?
4. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесінің негізгі құқықтық принциптерін атаңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

5. Қазіргі заманғы медициналық технологиялар.
6. Қазақстан Республикасының емдеу-профилактикалық желісін жаңғырту.
7. Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің жалпы дамуының негізгі принциптері мен электрондық жүйесін атаңыз.
8. Аурухана мен емханадағы медициналық құжаттама.
9. Қазақстан Республикасындағы міндетті медициналық сақтандыру
10. Электрондық денсаулық сақтау жүйесі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

1. Тақырыбы: 2. Мақсаты: Білім алушыларға денсаулық сақтау мекемесіне жүтінген кезде пациенттердің құқықтарын зерттеуді үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Денсаулық сақтау саласындағы пациенттердің негізгі құқықтары.
2. Пациенттердің құқықтарын реттейтін заңнамалық актілер.
3. Пациенттердің құқықтарын қорғау процедуралары.
4. Ақпараттандырылған келісімнің құрамдас бөліктері.
5. Жеке ақпараттың құпиялылығы мен қорғалуына құқықтар.

Білім алушы істей білуі керек:

1. Пациенттердің әртүрлі жағдайларда құқықтарын анықтау.
2. Пациенттерге олардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіріңіз.
3. Заңды нақты істерге қолдану.
4. Пациенттердің құқықтарын қорғау үшін құжаттарды дайындаңыз.
5. Пациенттердің құқықтарын бұзу жағдайларын бағалаңыз және шешу жолдарын бағалаңыз

1. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Науқастардың медициналық көмекке жүгінудегі құқықтары.
 2. Қазақстан Республикасында пациенттердің құқықтары қандай заңмен реттеледі?
 3. Ақпараттандырылған келісім және оның құрамдас бөліктері
 4. Пациенттер бұзылған жағдайда олардың құқықтарын қалай қорғай алады?
- Қандай жағдайларда науқастың медициналық араласудан бас тартуға құқығы бар?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Медициналық көмекке жүгіну кезінде пациенттердің қандай құқықтары бар?
2. Қазақстан Республикасында пациенттердің құқықтары қандай заңмен реттеледі?
3. Ақпараттандырылған келісім дегеніміз не және оның құрамдас бөліктері қандай?
4. Пациенттер бұзылған жағдайда олардың құқықтарын қалай қорғай алады?
5. Қандай жағдайларда науқастың медициналық араласудан бас тартуға құқығы бар?

Тест сұрақтары:

1. Төмендегі құқықтардың ... науқастың құқығына жатпайды.

- A) рецептсіз дәрілік заттарды алу құқығы
- B) денсаулық жағдайы туралы ақпарат алу құқығы
- C) дәрігерді таңдау құқығы
- D) емдеу шешімдеріне қатысу құқығы
- E) құпиялылық құқығы

2. Науқастың ... жеке және медициналық ақпаратты қорғайды.

- A) құпиялылық құқығы
- B) тегін емделу құқығы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- С) сынақ нәтижелерін алу құқығы
D) төтенше жағдайда көмек көрсету құқығы
E) емдеу әдісін таңдау құқығы
3. Төмендегілердің науқастың білуге ... құқығы бар.
A) емдеудің ықтимал қауіптері туралы ақпарат алу
B) дәрігердің нұсқауын елемеу құқығы
C) мамандардың кеңесінен жалтару құқығы
D) емдеуден бас тарту құқығы
E) құжаттарды жедел өңдеу құқығы
4. Науқастың құқықтарына емдеуші ... құқығы жатады.
A) дәрігерді таңдау
B) ақпарат алу
C) сапалы медициналық көмек алу
D) бейресми кеңес алу
E) тегін медициналық көмек алу
5. Науқастың денсаулық сақтау мекемесіндегі құқығын қандай құжат растайды?
A) Медициналық мекеменің жарғысы
B) Медицина қызметкерінің мәртебесі
C) Кәсіби этика кодексі
D) Медициналық көмек көрсету бойынша нұсқаулық
E) Қазақстан Республикасының Конституциясы
6. Қазақстан Республикасында емделушілердің құқықтарының сақталуын бақылауды қандай орган жүзеге асырады?
A) Денсаулық сақтау министрлігі
B) Әділет министрлігі
C) Сот жүйесі
D) Атқарушы билік
E) Жергілікті билік органдары
7. Төмендегі құқықтардың қайсысы пациенттің өз мүддесін қорғау құқығына сәйкес келеді?
A) Медицина қызметкерлерінің әрекетіне шағымдану құқығы
B) Қосымша емделуді талап ету құқығы
C) Тосын тексеру құқығы
D) Дәрігерге қашан бару керектігін таңдау құқығы
E) Медициналық сақтандыру құқығы
8. Науқастың емдеуден бас тартуға қандай құқығы бар?
A) Медициналық араласудан бас тарту құқығы
B) Ақпарат алу құқығы
C) Дәрігерді таңдау құқығы
D) Екінші пікірге құқығы
E) Тегін медициналық көмек алу құқығы
9. Клиенттің медициналық құжаттармен танысуға құқығы қандай?
A) Ақпарат алу құқығы
B) Тіркеу құқығы
C) Ипотека құқығы
D) Тегін кеңес алу құқығы
E) Бостандық құқығы
10. Төмендегілердің қайсысы ақпараттандырылған келісім процесіне жатпайды?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- A) Медициналық қызметке ақы төлеу
 - B) Қажетті ақпаратқа қол жеткізу
 - C) Альтернативті емдеу әдістерін талқылау
 - D) Емдеу үшін құжатқа қол қою
 - E) Барлық мүмкін болатын нәтижелерді алу құқығы
11. Науқастың мекемеге жүгіну құқығын растау үшін қандай құжат ұсынылуы керек?
- A) Паспорт
 - B) Медициналық карта
 - C) Қаржылық есеп
 - D) Көлік құралының лицензиясы
 - E) Медициналық қызмет көрсету туралы келісім
12. Төтенше жағдайда науқастың қандай құқығы шектелуі мүмкін?
- A) Дәрігерді таңдау құқығы
 - B) Ақпарат алу құқығы
 - C) Дәрілік заттарға қол жеткізу құқығы
 - D) Процедурадан бас тарту құқығы
 - E) Уақытында емделуге құқығы
13. Төмендегілердің қайсысы емделуге келісім беру бойынша пациенттің құқықтарына жатады?
- A) Науқас өзінің жағдайы туралы ақпарат алуға құқылы
 - B) Келісім тек хирургиялық процедуралар үшін қажет
 - C) Келісімді тек ауызша алуға болады
 - D) Келісім бас тарту құқығын толығымен жояды
 - E) Ақпараттандырылған келісім талап етілмейді
14. Науқастың өзінің медициналық ақпаратының құпиялылығына құқығы қандай терминмен сипатталады?
- A) Медициналық құпия
 - B) Процедура
 - C) Медициналық этика принциптері
 - D) Медициналық көмек алу құқығы
 - E) Дәрігерді таңдау құқығы
15. Емдеуші дәрігерге сұрақ қою мүмкіндігі науқастың қандай құқықтарына жатады?
- A) Ақпарат алу құқығы
 - B) Бас тарту құқығы
 - C) Дәрігерді таңдау құқығы
 - D) Медициналық зерттеулерге қатысу құқығы
 - E) Қаржылық шығындардан қорғану құқығы
16. Науқастың өз ауруы туралы оқу материалдарын алуға қандай құқығы бар?
- A) Ақпарат алу құқығы
 - B) Емдеу әдісін таңдау құқығы
 - C) Тегін кеңес алу құқығы
 - D) Медициналық көмек алу құқығы
 - E) Оңалту құқығы
17. Төмендегі мысалдардың қайсысы науқасқа жатпайды?
- A) Емдеу үшін қаржылық өтемақы алу құқығы
 - B) Клиникалық зерттеулерге қатысу құқығы
 - C) Емдеу орнын таңдау құқығы
 - D) Сапалы медициналық көмек алу құқығы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

Е) Өз мүддесін қорғау құқығы

18. Төмендегі құқықтардың қайсысы науқасқа дәрігерге қаралу уақытын таңдауға мүмкіндік береді?

А) Ыңғайлы уақыт құқығы

В) Ақпарат алу құқығы

С) Еркін қол жеткізу құқығы

Д) Медициналық көмек алу құқығы

Е) Зерттеуге қатысу құқығы

19. Науқастың қандай құқығы альтернативті емдеу әдістеріне қол жеткізуге жатады?

А) Ақпарат алу құқығы

В) Дәрігерді таңдау құқығы

С) Емдеуден бас тарту құқығы

Д) Қаржыландыру құқығы

Е) Медициналық қызметтерге қол жеткізу құқығы

20. Төмендегі пункттердің қайсысы пациенттердің медициналық көмек саласындағы құқықтарына жатпайды?

А) Медициналық мекемеде уақытша тұруды таңдау құқығы

В) Сапалы қызмет көрсету құқығы

С) Жеке деректеріңізді қорғау құқығы

Д) Істі талап ету құқығы

Е) Дәрігерлерді жауапкершілікке тарту құқығы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

1. Тақырыбы: Халықтың жекелеген топтарының денсаулық сақтау саласындағы құқықтары.

2. Мақсаты: Білім алушылардың денсаулық сақтау саласындағы халықтың жекелеген топтарының құқықтарын зерттеуді үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білу керек:

1. Денсаулық сақтау жүйесінде пациенттердің қандай негізгі құқықтары бар?
2. Репродуктивті денсаулық саласындағы әйелдердің құқықтары қалай қорғалады?
3. Бала құқықтары туралы конвенцияның балалар денсаулығы үшін маңызы қандай?
4. Денсаулық сақтау саласында мүгедектердің құқықтарын қорғау бойынша қандай шаралар жүргізілуде?
5. Егде жастағы адамдардың медициналық қызметтерге қол жеткізуіне қалай кепілдік беріледі?
6. Ақпараттандырылған келісім құқығы дегеніміз не және ол қалай қолданылады?
7. Медициналық мекемелерде құқықтар бұзылған жағдайда оларды қорғаудың қандай тетіктері бар?
8. Жеке медициналық құпияны қорғауға қатысты пациенттердің құқықтары қандай?
9. Сіздің денсаулық жағдайыңыз туралы медициналық ақпаратқа қол жеткізу құқығы қандай?
10. Медицина қызметкерлерінің пациенттердің құқықтарын сақтауға қатысты қандай міндеттері бар?
11. Денсаулық сақтау саласында мигранттардың құқықтары қалай қорғалады?
12. «Денсаулық сақтау қызметтеріне қолжетімділік» дегеніміз не және оны қандай факторлар шектей алады?
13. Созылмалы аурулары бар адамдарды емдеудің нақты құқықтары қандай?
14. Әртүрлі елдердің заңдары профилактикалық денсаулық сақтау құқығын қалай қамтамасыз етеді?
15. Емдеуден бас тарту құқығы нені білдіреді және ол заңмен қалай реттеледі?

Білім алушы істей білу керек:

1. Халықтың жекелеген топтарының денсаулық сақтау саласындағы құқықтары қалай анықталады?
2. Қандай халықаралық конвенциялар осал топтардың денсаулығына кепілдік береді?
3. Денсаулық сақтау жүйесіндегі мүгедектердің құқықтарының ерекшеліктері қандай?
4. Сіздің еліңізде репродуктивті денсаулық саласындағы әйелдердің құқықтарын қандай құқықтық актілер қорғайды?
5. Балалардың құқықтары денсаулық сақтау қызметтеріне қол жеткізуге қалай кепілдік береді?
6. Денсаулық туралы ақпаратқа қол жеткізу құқығы дегеніміз не және ол халықтың әртүрлі топтары үшін қалай жүзеге асырылады?
7. Пандемия кезінде халықтың медициналық көмек алуға құқықтары қандай?
8. Денсаулық сақтау саласындағы кемсітушілік кейбір топтардың медициналық қызметтерге қол жеткізуіне қалай әсер етуі мүмкін?
9. Әлеуметтік-экономикалық факторлар халықтың жекелеген топтарының денсаулық сақтау саласындағы құқықтарына қандай әсер етеді?
10. Денсаулық сақтау саласындағы халықтың құқықтарын қорғаудағы денсаулық сақтау ұйымдарының рөлі қандай?

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Денсаулық сақтаудағы осал топтардың құқықтарын қорғау.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

2. Нақты популяциядағы пациенттердің құқықтарын тексеру?
3. Этникалық азшылықтардың медициналық қызметтерге қолжетімділігін жақсарту үшін қандай шараларды қолдануға болады?
4. Пациенттердің бұзылған құқықтарын шешу және қорғау механизмдері?
5. Құқықтарға негізделген денсаулық сақтау саласындағы табысты саясаттың белгілері қандай?
6. Егер емделуші денсаулық сақтау орнында кемсітушілікке ұшыраса, мен не істеуім керек?
7. Егде жастағы адамдардың медициналық қызметтерге тең қолжетімділігін қалай қамтамасыз етуге болады?
8. Қоғамдық денсаулық құқықтары туралы хабардарлықты қалай арттыруға болады?
9. Халықтың әртүрлі топтарына медициналық қызмет көрсету кезінде мәдениетті ескеру бар ма?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау:

1. Білім алушы денсаулық сақтаудағы осал топтардың құқықтарын қорғауға қалай көмектесе алады?
2. Популяцияның белгілі бір тобында пациенттердің құқықтарын қалай тексеруге болады?
3. Этникалық азшылықтардың медициналық қызметтерге қолжетімділігін жақсарту үшін қандай шараларды қолдануға болады?
4. Пациенттердің бұзылған құқықтарын шешу мен қорғаудың қандай механизмдері бар?
5. Құқықтарға негізделген денсаулық сақтау саласындағы табысты саясаттың белгілері қандай?
6. Егер емделуші денсаулық сақтау орнында кемсітушілікке ұшыраса, мен не істеуім керек?
7. Егде жастағы адамдардың медициналық қызметтерге тең қолжетімділігін қалай қамтамасыз етуге болады?
8. Қоғамдық денсаулық құқықтары туралы хабардарлықты қалай арттыруға болады?
9. Неліктен әртүрлі халықтарға медициналық қызмет көрсету кезінде мәдени сезімтал болу маңызды?
10. Халықтың жекелеген топтарының құқықтарын қорғау бойынша табысты бастамалардың қандай мысалдарын келтіруге болады?

Тесттер

1. Қазақстанда тегін медициналық көмекке кімнің құқығы бар?

- A) Барлық азаматтарға
- B) Тек зейнеткерлерге
- C) Тек мүгедектерге
- D) Тек 18 жасқа дейінгі балаларға
- E) Тек жұмыс істейтін азаматтарға

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

2. Қандай санаттағы адамдар бірінші кезектегі медициналық көмекке құқылы?
 - A) Жүкті әйелдер
 - B) 50 жастан асқан ер адамдар
 - C) Оқушылар
 - D) Зейнеткерлер
 - E) 25 жасқа дейінгі жастар
3. Кімнің денсаулығы туралы ақпарат алуға құқығы бар?
 - A) Кез келген науқас
 - B) Тек туыстары
 - C) Тек дәрігерлер
 - D) Тек жұмыс істейтін азаматтар
 - E) Ешкім
4. Пациент өз құқығын қорғау үшін қандай құжат талап ете алады?
 - A) Емдеуге келісім беру
 - B) Әскери билет
 - C) Паспорт
 - D) МӘМС
 - E) Білім туралы диплом
5. Төтенше жағдайларда медициналық көмек алуға кімнің құқығы бар?
 - A) Барлық азаматтар және азаматтығы жоқтар
 - B) Азаматтығы жоқ адамдар
 - C) Тек зейнеткерлер
 - D) Тек жұмыс істейтін азаматтар
 - E) Тек балалар
6. Мүмкіндігі шектеулі адамдарға не кепілдік беріледі?
 - A) Бірінші кезектегі емдеу
 - B) Тегін дәрі-дәрмектер
 - C) Қоғамдық көлік
 - D) Зейнетақыны көбейту
 - E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
7. Пациенттердің медициналық процедураларға қатысты қандай құқықтары бар?
 - A) Сотқа шағымдану
 - B) Дәрігерлерді елемей
 - C) Дәрігерлерге оларды емдеуге тыйым салу
 - D) Дәрігерлерге кеңес беру
 - E) Дәрігерлерге сылтау айту
8. Азаматтардың медициналық көмекке құқығы қандай құжатпен расталады?
 - A) МӘМС
 - B) Жоғары білім туралы диплом
 - C) Сараптамаға келісім беру
 - D) Пішін
 - E) Медициналық сақтандыру полисі
9. Медициналық қызметкерлердің жақсы тәжірибесіне не сәйкес келмейді?
 - A) Науқастың шағымдарын елемей
 - B) Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз ету
 - C) Туыстарыңызға денсаулығыңыз туралы хабарлау
 - D) Сүйіспеншілікпен қарау
 - E) Пациенттің таңдау құқығын құрметтеу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

10. Науқастардың дәрігерді ауыстыруға қаншалықты құқығы бар?
 - A) Қалаған уақытта
 - B) Жылына бір рет
 - C) Айына бір рет
 - D) Тұрғылықты жерін ауыстырған кезде
 - E) Үш жылда бір рет
11. Пациенттердің жеке өміріне қол сұғылмаушылық құқықтарын қандай заң қорғайды?
 - A) Дербес деректер туралы заң
 - B) Денсаулық туралы заң
 - C) Азаматтық кодекс
 - D) Қылмыстық кодекс
 - E) Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы заң
12. Медициналық қызмет алу кезінде пациенттердің қандай құқықтары бар?
 - A) Қызмет көрсетуден бас тарту құқығы
 - B) Диагнозды таңдау құқығы
 - C) Кеңес беруден бас тарту құқығы
 - D) Дәрігерлерге талап қою құқығы
 - E) Емдеу режимін анықтау құқығы
13. Медициналық көмек көрсету кезінде қандай аспект маңызды?
 - A) Әдептілік
 - B) Қол жетімділік
 - C) Кәсібилік
 - D) Гудвилл
 - E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
14. Науқастардың емделу орнын қаншалықты жиі ауыстыруға құқығы бар?
 - A) Кез келген уақытта
 - B) Жылына 2 реттен көп емес
 - C) Жылына бір рет
 - D) Айына бір рет
 - E) Тек дәрігер тағайындаған жағдайда
15. Денсаулығы бойынша сотқа жүгіну үшін науқасқа не қажет?
 - A) Құқық бұзушылықтың дәлелі
 - B) Тұтынушылардың құқықтарын қорғау
 - C) Дәрігердің келісімінен бас тарту
 - D) Жеке мәлімдеме
 - E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы

Ситуациялық есептер:

№1 тапсырма

Ауруханаға медициналық көмек алу құқығын растайтын құжаттары жоқ бір топ мигрант жатқызылды. Оларға шұғыл көмек қажет, бірақ медицина қызметкерлері ықтимал құқықтық салдарларға алаңдаушылық білдірді.

Сұрақ: Мигранттардың денсаулық сақтау құқығын ескере отырып, бұл жағдайда медицина қызметкерлері не істеуі керек? Олардың құқықтарын қамтамасыз ету үшін қандай шаралар қабылдау қажет?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

№2 тапсырма

Қалада тұмауға қарсы екпе жұмыстары жүріп жатыр, жергілікті билік екпе барлық азаматтар үшін тегін екенін мәлімдеді. Алайда шалғай елді мекендерден келген қарттар көліктің жоқтығынан екпе салатын жерге жете алмайды.

Сұрақ: Егде жастағы адамдардың вакцинацияға қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қандай шаралар қабылдауға болады? Олардың денсаулық құқықтарының сақталуын қалай қамтамасыз ете аламыз?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

№ 14 сабақ

1. Тақырыбы: Медицина қызметкерлерінің құқықтық жағдайы. Азаматтардың денсаулығын қорғау саласындағы мемлекеттік бақылау

2. Мақсаты: білім алушыларды медицина қызметкерлерінің құқықтық жағдайын және азаматтардың денсаулығын қорғау саласындағы мемлекеттік бақылауды зерделеу.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Медицина қызметкерлерінің құқықтық жағдайын реттейтін негізгі заңдар мен нормативтік актілер.
2. Медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері.
3. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау жүйесінің құрылымы.
4. Азаматтардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз етудегі мемлекеттік органдардың рөлі мен жауапкершілігі.
5. Медициналық көмек көрсету сапасын бақылауға және бақылауға жауапты үкімет және оларға ведомстволық бағынысты ұйымдар

Білім алушы істей білуі керек:

1. Медицина мамандарының қызметін реттейтін заңнамалық нормаларды талдап, түсіндіру.
2. Медицина қызметкерлерінің әртүрлі жағдайларда құқықтық жағдайын бағалау.
3. Денсаулық сақтаудағы мемлекеттік бақылау механизмдерін анықтау.
4. Медицина қызметкерлерінің құқықтық жағдайын жақсарту және медициналық көмек көрсету сапасын бақылауды күшейту бойынша ұсыныстар әзірлеу.
5. Медициналық қызмет көрсету сапасына және олардың заңнамаға сәйкестігіне әсер ететін факторларды сыни тұрғыдан бағалау.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Қазақстан Республикасындағы медицина қызметкерінің құқықтық жағдайы
2. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері
3. Денсаулық сақтау саласындағы бақылауды жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың функциялары мен өкілеттіктері
4. Медициналық көмектің сапасын мемлекеттік бақылау нені қамтиды?
5. Медициналық қызметтердің сапасын қамтамасыз етудегі лицензиялау мен аккредитацияның рөлі.
6. Медицина мамандары мен мемлекеттік органдар арасындағы қайшылықтар қалай шешіледі?
7. Заңды бұзғаны үшін медицина қызметкерлеріне қандай жазалар қарастырылған?
8. Денсаулық сақтау саласындағы азаматтардың құқықтарының сақталуын қадағалау.
9. Медицина қызметкерлерінің құқықтарын қорғаудың қандай тетіктері бар?
10. Медицина қызметкерінің құқықтық мәртебесі медициналық көмектің сапасына қалай әсер етеді?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Қазақстан Республикасындағы медицина қызметкерінің құқықтық мәртебесі қалай анықталады?
2. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес медицина қызметкерлерінің қандай құқықтары мен міндеттері бар?
3. Денсаулық сақтау саласында бақылауды жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың функциялары мен өкілеттіктері қандай?
4. Медициналық көмектің сапасын мемлекеттік бақылау нені қамтиды?
5. Медициналық қызметтердің сапасын қамтамасыз етуде лицензиялау мен аккредитацияның рөлі қандай?
6. Медицина мамандары мен мемлекеттік органдар арасындағы қайшылықтар қалай шешіледі?
7. Заңды бұзғаны үшін медицина қызметкерлеріне қандай жазалар қарастырылған?
8. Денсаулық сақтау саласындағы азаматтардың құқықтарының сақталуын қадағалау қалай жүзеге асырылады?
9. Медицина қызметкерлерінің құқықтарын қорғаудың қандай тетіктері бар?
10. Медицина қызметкерінің құқықтық мәртебесі медициналық көмектің сапасына қалай әсер етеді?

Тест сұрақтары:

1. Қазақстан Республикасындағы медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері қандай құжатпен айқындалады?
 - A) Халық денсаулығы туралы кодекс
 - B) Қазақстан Республикасының Конституциясы
 - C) Медициналық қызмет туралы заң
 - D) Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс
 - E) Еңбек кодексі
2. Медициналық ұйымдарға бақылау қандай қызмет түрін қамтиды?
 - A) Мемлекеттік бақылау
 - B) Нарықтық белсенділік
 - C) Әкімшілік бақылау
 - D) Әлеуметтік аудит
 - E) Кәсіби аудит
3. Төмендегілердің қайсысы медицина қызметкерлерінің құқықтарына жатпайды?
 - A) Өзін-өзі қорғау құқығы
 - B) Мамандыққа құқық
 - C) Кәсіби құпияны қорғау құқығы
 - D) Қауіпсіз жағдайда еңбек ету құқығы
 - E) Кету құқығы
4. Денсаулық сақтау саласында мемлекеттік бақылауды кім жүзеге асырады?
 - A) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
 - B) Жергілікті дәрігерлер
 - C) Жеке клиникалар
 - D) Санитарлық бақылау қызметтері
 - E) Қоғамдық ұйымдар
5. Қазақстан Республикасында азаматтардың медициналық көмек алу құқықтары қандай заңмен реттеледі?
 - A) Денсаулық туралы заң

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

- В) Білім туралы заң
- С) Әлеуметтік қамсыздандыру құқығы
- Д) Еңбек құқығы
- Е) Медиация туралы заң
- 6. Медициналық мекемелерде санитарлық нормалардың сақталуына қандай бақылау жүргізіледі?
 - А) Мемлекеттік бақылау
 - В) Ішкі бақылау
 - С) Сыртқы бақылау
 - Д) Аудит
 - Е) Лицензиялау
- 7. Заң бойынша төтенше жағдайларда медициналық көмекке кімдер құқылы?
 - А) Азаматтығына қарамастан барлығы
 - В) Тек Қазақстан Республикасының азаматтары
 - С) Медициналық сақтандыруы бар адамдар
 - Д) Тіркелген тұлғалар
 - Е) Тек студенттер
- 8. Медициналық құпия дегеніміз не?
 - А) Медициналық бұйымдар туралы мәлімет
 - В) Медициналық мекеме туралы мәлімет
 - С) Дәрігерлердің құпиялары
 - Д) Науқас туралы жеке мәліметтер
 - Е) Мемлекеттік аудит нәтижелері
- 9. Медицина қызметкерлері еңбек заңнамасына негізделген қандай құқықтарға ие?
 - А) Кәсіподақ құру құқығы
 - В) Бонустарды алу құқығы
 - С) Мансаптық өсу құқығы
 - Д) Саяхатқа шығу құқығы
 - Е) Демалыс уақыты құқығы
- 10. Медициналық қызмет көрсету сапасын қандай органдар бақылайды?
 - А) Денсаулық сақтау министрлігі
 - В) Қоғамдық ұйымдар
 - С) Лицензиялау комиссиялары
 - Д) Жеке компаниялар
 - Е) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
- 11. Қазақстан Республикасында дәрігер болып жұмыс істеу үшін қандай құжат қажет?
 - А) Лицензия
 - В) Виза
 - С) Білімі туралы құжат
 - Д) Патент
 - Е) Еңбек шарты
- 12. Аталған аспектілердің қайсысы денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатқа жатпайды?
 - А) Жеке клиникаларды қолдау
 - В) Денсаулық сақтауды қаржыландырудың ұлғаюы
 - С) Қызмет көрсету сапасын арттыру
 - Д) Дәрілік заттардың бағасын бақылау
 - Е) Медициналық туризмнің дамуы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

13. Науқастың құқықтарын бұзу ретінде қандай әрекет квалификацияланады?
- Жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - Көмек көрсетпеу
 - Келісімсіз көмек көрсету
 - Санитарлық нормаларды бұзу
 - Дәрігерді таңдай алмау
14. Медициналық құжаттамаға нені енгізу керек?
- Науқас және оның емі туралы мәліметтер
 - Дәрігер туралы жеке мәліметтер
 - Дәрілік заттар туралы мәлімет
 - Қаржылық шығындар туралы ақпарат
 - Әріптестер туралы мәліметтер
15. Медициналық тексеруді тағайындауға кім құқылы?
- Мамандандырылған органдар
 - Кез келген дәрігер
 - Судья
 - Бас дәрігер
 - Науқас
16. Қазақстан Республикасында пациенттердің құқықтарын қорғау қандай заңмен реттеледі?
- Денсаулық туралы заң
 - Медициналық қызмет туралы заң
 - Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы заң
 - Еңбек кодексі
 - Азаматтық кодекс
17. Дәрілік заттардың қауіпсіздігіне қандай бақылаушы орган жауапты?
- Денсаулық сақтау министрлігі
 - Монополияға қарсы комитет
 - Тұтынушылардың құқықтарын қорғау органы
 - Фармацевтикалық кәсіпорын
 - Қоғамдық ұйымдар
18. Медициналық көмек алу кезінде азаматтардың қандай құқықтары бар?
- Жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - Дәрігерді таңдау құқығы
 - Денсаулық туралы ақпарат алу құқығы
 - Шағымдар кітабын құру құқығы
 - Медициналық мекемелерді басқаруға қол жеткізу құқығы
19. Қоғамдық денсаулық сақтау саясатының негізгі принципі қандай?
- Азаматтардың денсаулығына құқықтарын қамтамасыз ету
 - Көмектің коммерциялануы
 - Мемлекеттік ауруханалардың жабылуы
 - Қаржыландырудың қысқаруы
 - Жеке жүйелерге көшу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы		044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

№ 15 сабақ

1. Тақырыбы: Медициналық көмекті құқықтық реттеу

2. Мақсаты: Медициналық көмек саласындағы қатынастардың ерекшеліктерін үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

1. Медициналық көмекті реттейтін негізгі заңдар мен нормативтік актілер.
2. Медицина қызметкерлері мен науқастардың құқықтары мен міндеттері.
3. Медициналық көмек алу тәртібі және емдеу мекемелеріне жүгіну тәртібі.
4. Медициналық этика және деонтология принциптері.
5. Заңды бұзғаны үшін медициналық қызметкерлердің жауапкершілігі.

Білім алушы істей білуі керек:

1. Медициналық көмекке қатысты заңнамалық актілерге талдау жасаңыз.
2. Науқастар мен медициналық қызметкерлердің өзара қатынасынан құқықтық аспектілерін бағалау.
3. Құқықтық реттеу туралы білімдерін практикалық жағдайларда қолдану.
4. Медицина қызметкерлерінің құқықтық жағдайын жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу.
5. Науқастардың құқықтарын және медицина қызметкерлерінің міндеттерін бұзудың салдарын бағалау.

4. Тақырыптың негізгі тақырыптары:

1. Елдегі медициналық көмекті реттейтін заңдар.
2. Науқастардың медициналық көмек алудағы құқықтары.
3. Медицина қызметкерлеріне қандай міндеттер жүктеледі?
4. Медициналық көмектің сапасын бақылау.
5. Пациенттердің құқықтарын бұзудың салдары.
6. Медициналық этиканың құқықтық реттеудегі рөлі қандай?
7. Пациенттердің құқықтарын қорғау тетіктері бар
8. Медициналық мекемелерді лицензиялау.
9. Медицина қызметкерлерінің әртүрлі санаттарының құқықтық жағдайының ерекшеліктері қандай?
10. Медициналық көмек көрсетпегені үшін жауапкершілік

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары.

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық есептерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тесттілеу, ситуациялық есептерді шешу):

Тест тапсырмаларын орындау, клиникалық міндеттерді шешу

7. Әдебиет:

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

1. Елдегі медициналық көмек қандай заңдармен реттеледі?
2. Медициналық көмек алған кезде пациенттердің құқықтары қандай?
3. Медицина қызметкерлеріне қандай міндеттер жүктеледі?
4. Медициналық көмектің сапасы қалай бақыланады?
5. Пациенттердің құқықтарын бұзудың салдары қандай?
6. Медициналық этиканың құқықтық реттеудегі рөлі қандай?
7. Пациенттердің құқықтарын қорғаудың қандай механизмдері бар?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

8. Медициналық мекемелерді лицензиялау қалай жүзеге асырылады?
9. Медицина қызметкерлерінің әртүрлі санаттарының құқықтық жағдайының ерекшеліктері қандай?
10. Медициналық көмек көрсетпегені үшін жауапкершілік қалай реттеледі?

Тест сұрақтары:

1. Қазақстан Республикасында пациенттердің құқықтары қандай заңмен реттеледі?
 - A) Азаматтардың денсаулығын қорғау туралы заң
 - B) Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы заң
 - C) Еңбек құқығы заңы
 - D) Мемлекеттік қызмет туралы заң
 - E) Әлеуметтік қамсыздандыру құқығы
2. Қазақстан Республикасындағы медициналық көмектің сапасын бақылауды қандай орган жүзеге асырады?
 - A) Денсаулық сақтау министрлігі
 - B) Еңбек министрлігі
 - C) Адам құқықтары жөніндегі комитет
 - D) Прокуратура
 - E) Қоғамдық кеңес
3. Медицина қызметкері Қазақстан Республикасында заңгерлік практикамен айналысу үшін қандай құжатпен тіркелуі керек?
 - A) Медициналық қызметті жүзеге асыруға лицензия
 - B) Жоғары білім туралы диплом
 - C) Курстарды бітіргені туралы сертификат
 - D) Еңбек шарты
 - E) Вакцинация туралы куәлік
4. Денсаулық сақтау контекстіндегі «ақпараттық келісім» дегеніміз не?
 - A) Науқастың барлық қажетті ақпаратты бергеннен кейін медициналық араласуға келісімі
 - B) Медициналық қызметтерді ескертусіз алуға келісім беру
 - C) Қызметтерге ақы төлеу туралы келісім
 - D) Клиникалық зерттеулерге қатысуға келісім
 - E) Медициналық мәліметтерді жариялауға келісім
5. Қазақстан Республикасындағы Ұлттық денсаулық сақтау бағдарламасының негізгі мақсаты қандай?
 - A) Медициналық қызметтің сапасын арттыру
 - B) Халық санының өсуі
 - C) Денсаулық сақтау бюджетінің қысқаруы
 - D) Лицензияланған медициналық мекемелердің көбеюі
 - E) Медицина саласында салық салудың күшеюі
6. Заң бойынша медицина қызметкерлерінің қандай міндеттері жоқ?
 - A) Емдеу әдістерін науқастың келісімінсіз қолдану
 - B) Пациенттің қауіпсіздігін қамтамасыз ету
 - C) Науқастың денсаулық жағдайы туралы хабарлау
 - D) Кәсіптік оқытуға қатысу
 - E) Этикалық нормаларды қолдау
7. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес пациенттердің қандай құқықтары бар?
 - A) Медициналық ақпаратқа қол жеткізу құқығы
 - B) Дәрігерді тек мемлекеттік жүйеден таңдау құқығы
 - C) Емдеуді кейінге қалдыру құқығы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	

- D) Медициналық зерттеулерден бас тарту құқығы
E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
8. Республикасында медициналық лицензияның қолданылу мерзімі қандай?
A) 5 жыл
B) 3 жыл
C) 1 жыл
D) 10 жыл
E) Ол белгісіз
9. Қазақстан Республикасында емделушінің өкілі ретінде кім бола алады?
A) Пациенттің заңды өкілі
B) Пациенттің әйелі
C) Білікті заңгер
D) Құқық қорғау ұйымының өкілі
E) Медициналық мекеменің кез келген қызметкері
10. Қазақстан Республикасындағы медициналық қызмет сапасын бағалаудың негізгі критерийі қандай?
A) Пациенттердің қанағаттану деңгейі
B) Науқастар саны
C) Медициналық қызметтердің болуы
D) Мекеменің қаржылық тұрақтылығы
E) Жұмыс уақыты
11. Медициналық көмек көрсету кезінде пациенттердің құқықтарын қорғауды қандай құжат қамтамасыз етеді?
A) Кәсіби этиканың арнайы кодексі
B) Қызмет көрсету шарты
C) Медициналық карта
D) Медициналық персоналға арналған нұсқаулық
E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
12. Тәжірибедегі қателіктер үшін дәрігерлердің жауапкершілігі қалай реттеледі?
A) Азаматтық құқыққа негізделген
B) Ішкі тәртіп ережелеріне негізделген
C) Этикалық кодекс негізінде
D) Әріптестер пікірі негізінде
E) Жауапкершілік жоқ
13. Төмендегі аспектілердің қайсысы медицина қызметкерлерінің «құқықтық мәртебесі» түсінігіне кіреді?
A) Білімі мен біліктілігі
B) Дәрігердің жасы
C) Дәрігердің жеке қасиеттері
D) Дәрігердің тұрғылықты жері
E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы
14. Қазақстан Республикасында медициналық қызметті лицензиялау қалай жүзеге асырылады?
A) Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрығы негізінде
B) Емтихандар негізінде
C) Халықты зерттеу нәтижелері бойынша
D) Әріптестердің ұсыныстары негізінде
E) Лицензия талап етілмейді

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	

15. Медициналық ұйымға жүгіну үшін қандай құжат қажет?

- A) Паспорт
- B) Медициналық қызмет көрсету шарты
- C) Сәйкестендіру нөмірі
- D) Дәрігер лицензиясы
- E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы

16. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау нені қамтиды?

- A) Медициналық қызмет көрсету сапасын тексеру
- B) Дәрілік заттарды көтерме сатып алу
- C) Медициналық қызмет бағасын анықтау
- D) Дәрігерлердің қабылдауы
- E) Дәрілік машиналарды құрастыру

17. Пациенттерді медициналық көмектің нұсқалары туралы ақпараттандыруға кім жауапты?

- A) Дәрігерлер мен медицина қызметкерлері
- B) Тек мекеме басшысы
- C) Кез келген медицина қызметкері
- D) Мекеменің хатшысы
- E) Барлау қызметтері

18. Төмендегі медициналық қызметкерлер санаттарының қайсысы қосымша лицензиядан өтуі керек?

- A) Медициналық мамандар мен стоматологтар
- B) Массаж терапевттері
- C) Медбикелер
- D) Жуғыштар
- E) Жоғарыда айтылғандардың барлығы

19. «Ақпараттық келісім» дәрігер үшін нені білдіреді?

- A) Процедура туралы барлық ақпаратты беру міндеттілігі
- B) Пациент үшін шешім қабылдау құқығы
- C) Ықтимал тәуекелдер туралы хабарламау құқығы
- D) Құжаттарға қол қою міндеті
- E) Ештеңені білдірмейді

20. Төмендегі принциптердің қайсысы медициналық көмекті құқықтық реттеуге жатпайды?

- A) Медициналық қызметкерлерді жазалау
- B) Көрсетілетін қызметтердің ашықтығы
- C) Науқастың жеке өміріне құрметпен қарау
- D) Медициналық ақпараттың болуы
- E) Пациенттің құқықтары мен мүдделерін қорғау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы «Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		044 – 75/ 11

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Клиникаға кіріспе. Том 1 [Мәтін] :оқулық / С. М. Кабиева [ж.б.] ; ҚР денсаулықсақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ҚММУ. - Алматы :Эверо, 2016. - 287 б. с
2. Каркабаева, А. Д. Клиникаға кіріспе-2. 1 -бөлім [Мәтін] :оқуқұралы / А. Д. Каркабаева, Н. Н. Теляева. - Астана : [б. и.], 2017. - 152 бет. с.Каркабаева, А. Д. Клиникаға кіріспе-2. II-бөлім [Мәтін] :оқуқұралы / А. Д. Каркабаева, Н. Н. Теляева. - [Б. м.] : Астана, 2017. - 208 бет. с
3. Каркабаева, А. Д. Клиникаға кіріспе-2. II-бөлім [Мәтін] :оқуқұралы / А. Д. Каркабаева, Н. Н. Теляева. - [Б. м.] : Астана, 2017. - 208 бет. с
4. Толекова, С. З. Клиникаға кіріспе [Мәтін] :оқу құралы / С. З. Толекова. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 244 бет. с
5. Теляева, Н. Н. Введение в клинику -2. Ч. 1 [Текст] : учеб. пособие / Н. Н. Теляева, А. Д. Каркабаева. - Астана : [б. и.], 2017. - 214 с.
6. Теляева, Н. Н. Введение в клинику -2. Ч. II [Текст] : учеб. пособие / Н. Н. Теляева, А. Д. Каркабаева. - Астана : [б. и.], 2017. - 210 с
7. Кабиева, С. М. Введение в клинику. Т. 1. [Текст] : учебник / С. М. Кабиева. - Алматы :Эверо, 2016. - 304 с
8. Курноскина В. П. Пациенттің клиникалық жағдайын бағалау : оқу құралы / В. П. Курноскина, Д. К. Жүнісова. - Қарағанда : Medet Group , 2020. - 224 бет

Қосымша әдебиеттер:

1. Алпысова А. Р. Ауруханаға дейінгі кезеңде жедел көмек көрсету алгоритмдері = Алгоритмы оказания неотложной помощи на догоспитальном этапе : оқу құралы / А. Р. Алпысова, Н. В. Молодовская ; ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. - Қарағанда : АҚНҰР, 2019. - 120 б. с.
2. Қаныбеков А. Жедел медициналық жәрдем : оқу құралы / А. Қаныбеков. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 266 бет. с.
3. Аяпов К. Модернизация сестринского образования Казахстана : сб. / К. Аяпов. - 2-е изд., перераб. - [б. м.] : New book, 2022. - 220 с.
4. Kabiyeveva, S. Introduction in clinic. Volume 1 [Текст] : textbook / S. Kabiyeveva. - Almaty : "Evero", 2016. - 263 p.
5. Hammer , Gary D. Pathophysiology of Disease: An Introduction to Clinical Medicine / Gary D. Hammer . - 7nd ed. - New York : Mg Graw Hill. Education, 2014. - 762 p.
6. Пациенттерді оқыту : оқу құралы / Д. К. Жүнісова [және т. б.]. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 104 бет
7. Методы клинических лабораторных исследований : к изучению дисциплины / ред. В. С. Камышников. - 6-е изд. перераб. - М. : Медпресс-информ, 2013. - 736 с
8. Даулетбаев Д.А. Мейірбике манипуляциясы алгоритмдері (стандарттары) Эверо-2024

Электронды оқулықтар:

1. Датхаев, У. М. Коммуникативные навыки [Электронный ресурс] : учебник / У. М. Датхаев, М. А. Асимов, Г. Ж. Умурзахова . - Электрон. текстовые дан.(5,21 МБ). - Алматы : Эверо, 2016. - 256 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Асимов, А. А. Коммуникативтік дағдылар [Электронный ресурс] : оқулық / М. А. Асимов, А. А. Сұлтанбеков . - Электрон. текстовые дан.(7,30МБ). - Алматы : Эверо, 2016. - 260 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044 – 75/ 11	
«Мамандыққа кіріспе» тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		

3. Адилова, Л. М. Мейіргердің манипуляциялық әрекетінің алгоритмдері [Электронный ресурс] : оқу құралы = Алгоритмы сестринских манипуляций : учеб. пособие - М. : "Литтерра", 2016. - 248б.
4. Коммуникативтік дағдырлар. Коммуникативные навыки. Communication skills. Алматы, ТОО “Эверо”, 118
https://www.elib.kz/ru/search/read_book/601/
5. Дәрігер мамандығына кіріспе. Клиника, құқық, этика және коммуникация негіздері. Асимов М.А., Оразбакова Г.О., Мадалиева С.Х., Багиярова Ф.А., 2017/
<https://aknurpress.kz/reader/web/1545>
6. Жедел медициналық жәрдем Қаныбеков А. , 2017 <https://aknurpress.kz/reader/web/1346>
7. Диагностика және жедел медициналық көмек көрсету алгоритмі / algorithm of diagnosis and emergency care Алпысова А.Р. , 2015 <https://aknurpress.kz/reader/web/1348>
8. Арынгазин, К.Ш., Мажимова, М.Б.
Первая доврачебная помощь при несчастных случаях : Учебно-методическое пособие. / Сост. К. Ш. Арынгазин. - Павлодар: Кереку, 2013. - 73 с. <http://rmebrk.kz/book/68579>
9. S. Kabiyeve Introduction in clinic: Textbook, volume I. – Almaty: 2020 – 263

[p.https://elib.kz/ru/search/read_book/324/](https://elib.kz/ru/search/read_book/324/)
10. Кабиева С.М. Введение в клинику: Учебник. Том I./С.М. Кабиева.- Алматы: Эверо, 2020. –304 с https://www.elib.kz/ru/search/read_book/316/

Электронды ресурстар:

1. Электронная библиотека ЮКМА - <https://e-lib.skma.edu.kz/genres>
2. Республиканская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ) – <http://rmebrk.kz/>
3. Цифровая библиотека «Аknurpress» - <https://www.aknurpress.kz/>
4. Электронная библиотека «Эпиграф» - <http://www.elib.kz/>
5. Эпиграф - портал мультимедийных учебников <https://mbook.kz/ru/index/>
6. ЭБС IPR SMART <https://www.iprbookshop.ru/auth>
7. информационно-правовая система «Заң» - <https://zan.kz/ru>
8. Cochrane Library - <https://www.cochranelibrary.com/>